

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Diplomová práce

**Výběr vhodného účetního software pro firmu
v dřevařském oboru**

Bc. Dominika Vlková

© 2020 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Dominika Vlková

Hospodářská politika a správa
Podnikání a administrativa

Název práce

Výběr vhodného účetního software pro firmu v dřevařském oboru

Název anglicky

Selecting a Suitable Accounting Software for Company of Wood Industry

Cíle práce

Cílem práce je navržení vhodného účetního softwaru pro firmu, která působí v dřevařském odvětví, kde se zabývá těžbou a výsadbou dřeva, zpracováním surového dřeva, velkoobchodem a maloobchodem. Dílčím cílem je provedení zhodnocení vybraných dostupných účetních software na trhu podle stanovených kritérií.

Metodika

K naplnění cíle práce bude čerpáno z odborných informačních zdrojů, zákonů a vyhlášek, kdy následně pomocí analýzy, syntézy a komparace zjištěných informací, budou zpracována teoretická východiska diplomové práce. Získané teoretické znalosti budou aplikovány při výběru software pro konkrétní společnost.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

analýza, dřevařské odvětví, komparace, software, účetnictví

Doporučené zdroje informací

BASL, Josef a Roman BLAŽÍČEK. Podnikové informační systémy: podnik v informační společnosti. 3., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2012, 323 s. Management v informační společnosti. ISBN 978-80-247-4307-3.

Central European journal of management. Brno: Masaryk University, 2016. ISSN 2336-2693

DVOŘÁKOVÁ, D. *Základy účetnictví*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-892-6.

MAŘÍK, Miloš. *Metody oceňování podniku: proces ocenění, základní metody a postupy*. Čtvrté upravené a rozšířené vydání. Praha: Ekopress, 2018. ISBN 978-80-87865-38-5.

MEJZLÍK, Ladislav. *Účetní informační systémy: Využití informačních a komunikačních technologií v účetnictví*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Oeconomica, 2006. ISBN 80-245-1136-3.

SIMKIN, Mark, a Carolyn STRAND NORMAN. *Core Concepts of Accounting Information Systems*. 10. USA: John Wiley & Sons, 2007. ISBN 0470045590.

ŠILEROVÁ, Edita a Klára HENNYEYOVÁ. *Informační systémy v podnikové praxi*. Druhé vydání. Praha: Powerprint, 2017. ISBN 978-80-7568-065-5.

WALLETZKÝ, Leonard. *Podnikové informační systémy*. Brno: Sting, spol. s r.o. – nakladatelství, 2018. ISBN 978-80-87482-54-4.

Předběžný termín obhajoby

2020/21 ZS – PEF (únor 2021)

Vedoucí práce

Ing. Ivana Kuchařová, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra obchodu a financí

Elektronicky schváleno dne 4. 11. 2020

prof. Ing. Luboš Smutka, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 5. 11. 2020

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 22. 03. 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci " Výběr vhodného účetního software pro firmu v dřevařském oboru" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31.3.2021

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Ivaně Kuchařové za odbornou pomoc a konzultace v průběhu zpracování mé diplomové práce. Dále bych ráda poděkovala Ing. Ivaně Moltašové za věcné rady při zpracování mého tématu a své rodině a kolegům za trpělivost a podporu.

Výběr vhodného účetního software pro firmu v dřevařském oboru

Abstrakt

Předmětem diplomové práce „Výběr vhodného účetního software pro firmu v dřevařském průmyslu“ je analýza nabídky vybraných účetních softwarů na trhu a výběr optimálního účetního softwaru pro konkrétní firmu. Práce se skládá ze dvou částí. První část vychází z teoretických poznatků a vysvětluje pojem účetní systém, popisuje vývoj zpracování účetních informací, upozorňuje na charakteristické vlastnosti současných ERP systémů a zabývá se požadavky na výběr účetního software a všeobecným postupem výběru. Ve druhé části je pozornost věnována základnímu výkladu lesnictví a dřevozpracujícího průmyslu spolu s obecnými účetními zásadami. Práce představuje společnost JACER – CZ, a.s. a následně se věnuje výběru vhodného účetního softwaru na základě analýzy kritérií vybraných programů podle požadavků stanovených výše zmíněnou firmou.

Klíčová slova: účetnictví, software, dřevařské odvětví, účetní systém, dřevovýroba, analýza, komparace, lesnictví, obchod, skladové hospodářství

Selecting a suitable accounting software for company of wood industry

Abstract

The subject of the thesis "Selection of the appropriate accounting software for the company in the wood industry" is the analysis of the selected accounting software in the market and the selection of the optimal accounting software for a particular company. The work consists of 2 parts. The first part is based on the theoretical knowledge and explains the concept of accounting system, describes the development of accounting information processing, draws attention to the characteristics of current ERP systems and deals with the requirements for selection of accounting software and the general selection procedure. In the second part, attention is paid to the basic interpretation of the forestry and woodworking industry together with general accounting principles. The work is represented by JACER – CZ, a.s. and then devotes itself to selecting appropriate accounting software based on the analysis of the criteria of selected programs according to the requirements set out by the aforementioned company.

Keywords: accounting, software, wood industry, accounting system, wood production, analysis, comparison, forestry, business, warehousing

Obsah

1 Úvod.....	9
2 Cíl práce a metodika	11
2.1 Cíl práce	11
2.2 Metodika	11
3 Teoretická východiska	13
3.1 Podstata účetnictví a schéma účetního systému.....	13
3.1.1 Účetní systém.....	13
3.1.2 Uživatelé účetních informací	16
3.2 Vývoj zpracování účetních informací	18
3.3 Enterprise Ressource Planning.....	21
3.3.1 Organizace účetních prací a obsah jednotlivých účetních agend	24
3.4 Požadavky na výběr účetního systému	25
3.4.1 Požadavky pro výběr účetního softwaru.....	26
3.4.2 Fáze výběru účetního softwaru	27
3.5 Lesnictví a dřevozpracující průmysl v ČR.....	29
3.5.1 Obchod se dřevem	30
3.5.2 Spolupráce s Lesy České republiky	32
3.6 Obecné účetní zásady	33
3.6.1 Majetková a kapitálová struktura podniku.....	34
3.6.2 Oběžný majetek	35
3.6.3 Dlouhodobý majetek.....	37
3.6.4 Kapitál podniku.....	39
3.6.5 Oceňování majetku podniku	40
3.6.6 Inventarizace	42
3.6.7 Účetní výkazy	43
3.6.8 Daňové dopady	45
4 Vlastní práce	48
4.1 Informace o firmě JACER – CZ, a.s.	48
4.2 Účetní zásady a metody	52
4.3 Požadavky společnosti na software.....	53
4.4 Nabídka vhodných účetních softwarů na českém trhu.....	54
4.5 Hodnocení účetních programů	57
4.5.1 Pohoda E1	58
4.5.2 Helios Orange	61
4.5.3 Money S4.....	64

4.5.4	ABRA Gen.....	66
5	Výsledky a diskuse	69
5.1	Zhodnocení uvažovaných softwarů.....	69
6	Závěr.....	73
7	Seznam použitých zdrojů.....	75

Seznam grafů

Graf 1 Vývoj výsledku hospodaření z běžné činnosti po zdanění v letech 2009-2019	50
Graf 2 Čistý obrat za účetní období v letech 2009-2019	50
Graf 3 Majetek a kapitál firmy	51
Graf 4 Počet zaměstnanců.....	51

Seznam obrázků

Obrázek 1 Účetní deník Pohoda E1	60
Obrázek 2 Tok informací	62
Obrázek 3 Zadávání dokladu v Helios Orange	63
Obrázek 4 Modul Prodejna	65
Obrázek 5 Účetní deník ABRA Gen.....	67

Seznam schémat

Schéma 1 Účetní systém	14
Schéma 2 Uživatelé účetních informací	17
Schéma 3 Etapy zpracování dat	19
Schéma 4 Způsoby odbytu dřeva.....	32
Schéma 5 Majetková struktura podniku	35

Seznam tabulek

Tabulka 1 Odpisové kategorie	38
Tabulka 2 Kategorie účetních jednotek	44
Tabulka 3 Vybrané produkty na trhu	54
Tabulka 4 Hodnocení dodavatelů	56
Tabulka 5 Vybrané účetní programy s nejvyšším počtem dosažených bodů	57
Tabulka 6 Kritéria, váha a hodnocení splnění	58
Tabulka 7 Hodnocení SW Pohoda E1	69
Tabulka 8 Hodnocení SW Helios Orange.....	70
Tabulka 9 Hodnocení SW Money S4	71
Tabulka 10 Hodnocení SW ABRA Gen.....	71

Seznam použitých zkratk

APS	Advanced Planning and Scheduling
BI	Business Intelligence
CRM	Customer Relationship Management
CRP	Capacity Requirements Planning
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
ERP	Enterprise Resource Planning
FSC	Forest Stewardship Council
MRP	Material Resources Planning
MVO	Mzdy, Výroba, Oracle
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
PEFC	Programme for the Endorsement of Forest Certification
QR	Quick Response
SCM	Supply Chain Management
SMB	Small to medium business
SME	Small to medium enterprise
SW	Software
XLS	přípona souborů vytvořených v programu Microsoft Excel

1 Úvod

Vývoj vědy a techniky je nezastavitelný, ať už chceme nebo nechceme, počítače se stávají nedílnou součástí jak osobního, tak i profesního života. Používání výpočetní techniky je v současné době více jak samozřejmostí, už jen z toho důvodu, že v mnoha ohledech její používání zefektivňuje práci ve všech oblastech, včetně podnikání. Podniky používají počítače v různých formách, od složitých automatizovaných strojů až po stolní počítače v jednotlivých odděleních. Specifičnost počítačům udávají softwary, které jsou přizpůsobeny požadavkům pro výkon dané práce. V ekonomickém oddělení, do kterého spadá zpracování účetnictví, je využíván zejména účetní software.

Trh nabízí širokou škálu různých účetních softwarů, které mohou být součástí celého informačního systému firmy. Výběru je nutno věnovat velkou pozornost, jelikož se v mnoha ohledech jedná o podstatnou investici. Je potřeba si stanovit řadu kritérií, které firma pokládá za důležité a přizvat k tomu zainteresované osoby, tedy vedení společnosti a osoby, které budou s programem pracovat každý den.

Důvody pro výběr nového účetního systému mohou být různé. Nedostatečná podpora ze strany dodavatele, rozšíření firmy a nemožnost fungování ve stávajícím programu, vznik nového podnikání apod. Všichni mají společnou jedinou otázku, a tou je, co vlastně od pořizovaného účetního systému očekáváme? Je třeba si uvědomit, že tento systém je souborem modulů, které spolu vzájemně souvisí, spolupracují a ve výsledku poskytují podstatné informace, nutné pro správné fungování společnosti. Je potřeba získávat co nejpřesnější informace, a je žádoucí je získávat v takové formě, aby s nimi bylo možné ve společnosti dále pracovat a využívat je efektivním způsobem. Firma by měla být schopna definovat aktuální stav firmy a provést analýzu, která odhalí potřeby společnosti a její očekávání související se zavedením nového programu.

V neposlední řadě by měl být stanoven návrh, jak by měl program fungovat a jaké funkcionality poskytovat, jelikož firma v rámci své činnosti nemusí využívat vše, co dodavatel v rámci softwaru nabízí, a proto některé moduly vůbec nezakoupí. Poté lze přejít k implementaci, tedy vlastnímu zavedení software do provozu. Skládá se z několika etap, nejčastěji: školení klíčových a koncových uživatelů, nastavení uživatelských práv, přenos

dat ze stávajícího programu do nového, testovací provoz a nakonec vlastní „ostrý“ start a provoz.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem diplomové práce je výběr optimálního účetního software pro firmu působící v dřevařském oboru. Mezi dílčí cíle patří: stanovit kritéria pro výběr vhodného systému, průzkumem zjistit dostupnost účetních software na trhu a na základě stanovených kritérií provést podrobnou analýzu vybraných programů.

2.2 Metodika

Diplomová práce bude systematicky členěna do dvou částí. První část tvoří literární rešerše, která vychází z odborné literatury. Budou zde poznatky jednotlivých autorů, jejichž názory jsou pokládány za věcné.

Druhou část diplomové práce tvoří empirická studie jednotlivých účetních programů, daných definovanými kritérii výběru účetního softwaru pro společnost JACER – CZ, a.s. Empirická studie používá metod analýzy a komparace. Účetní softwary budou selektovány na základě bodového hodnocení požadavků, které jsou:

- Vedení podvojného účetnictví
- Připojení na vlastní server pomocí terminálového účtu, kompatibilní s operačním systémem Windows
- Vhodné pro firmu s 50 a více zaměstnanci
- Podpora
- Demo verze
- Reference
- Možnost účtování více firem
- Propojenost s MS Office
- Bezpečnost
- Otevřenost
- Externí výstupy

Z hodnoceného množství softwarů budou eliminovány ty, které svými vlastnostmi nesplňují stanovené požadavky. Ostatní vybrané programy budou podrobeny důkladné analýze z funkčního a uživatelského hlediska, na základě stažené demoverze a posuzovány prostřednictvím váhového systému stanovených kritérií, kterými jsou:

- Pravidelné aktualizace od dodavatele,
- reagující na legislativní změny,
- uživatelsky přívětivé prostředí,
- náročnost práce v programu,
- cena,
- bezpečnost,
- možnost obecných importů a exportů,
- možnost propojení s E-shopem,
- otevřenost,
- modularita,
- možnost vlastních tiskových sestav,
- technická podpora.

Software s nejlépe vyhovujícími vlastnostmi bude doporučen pro pořízení a implementaci ve společnosti JACER – CZ, a.s

3 Teoretická východiska

3.1 Podstata účetnictví a schéma účetního systému

Základní cíl, funkce, principy a zásady účetnictví jsou legislativně upraveny zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví a souvisejícími právními předpisy. Od účetnictví se požaduje, aby poskytovalo reálné informace o majetkové a finanční situaci podniku k určitému datu, o výsledku hospodaření za určité časové období, o tom, jak je management podniku úspěšný ve finančním řízení, zda zajišťuje dlouhodobou stabilitu podniku, zda dosahuje přiměřené výnosnosti vložených prostředků a zda je schopen průběžně hradit dluhy podniku. Jako nejvyšší princip je kladena zásada věrného a poctivého zobrazení předmětu účetnictví v účetních výkazech podniku. (Sedláček, 2005)

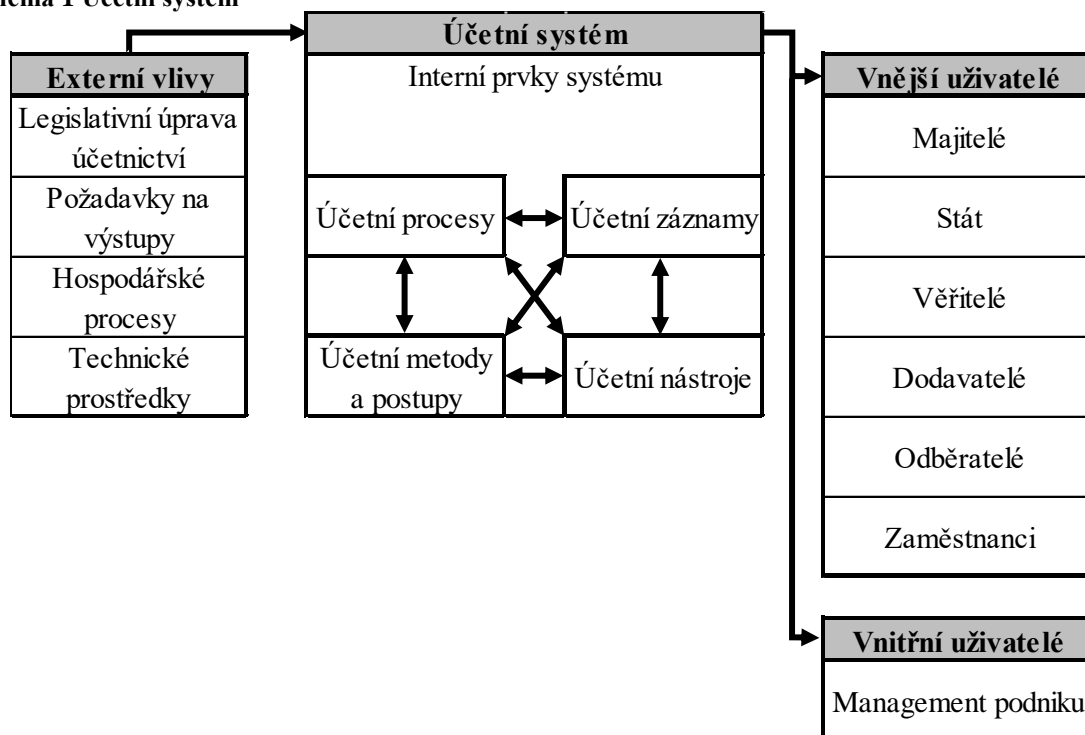
Sedláček (2005) uvádí, že účetnictví podniku může být organizováno jako:

- Finanční účetnictví, které tvoří základní rámec účetnictví podniku, zjišťují se v něm informace vyjadřující vztahy k vnějšímu okolí podniku, které mají finanční povahu, a je regulováno právními předpisy;
- Vnitropodnikové účetnictví, které poskytuje manažerům podniku soubor informací, které jsou podstatné pro řízení podniku (náklady, výnosy, jejich struktura a vývoj). Poskytuje také některá data pro finanční účetnictví.

3.1.1 Účetní systém

Dle Křížové (2005) je základní charakteristikou účetnictví jeho systémovost a systematičnost provádění zápisů. Proto je potřeba účetnictví chápat a používat ho jako informační systém, který je tvořen vzájemně provázanými interními prvky a je ovlivňován svým okolím.

Schéma 1 Účetní systém

Zdroj: Křížová (2005), Vlastní zpracování

Křížová (2005) uvádí, že mezi interní prvky ovlivňující výběr účetního systému, patří:

- Účetní procesy – jsou převážně tvořeny jednotlivými hospodářskými operacemi. Jsou to soubory činností zachycující jednotlivé konkrétní funkce podniku (například nákup materiálu, prodej zboží nebo výrobku, úhrada daně atd.).
- Účetní záznamy – jedná se o nositele informací o účetních procesech (účetní doklady, účetní knihy, inventurní soupisy apod.).
- Účetní metody – upravují způsob vytváření některých účetních informací, týkají se zejména způsobů oceňování majetku, odepisování dlouhodobého majetku, tvorby a použití rezerv, ale také metodiky tvorby účetních výkazů nebo způsobu přechodu z daňové evidence na účetnictví.
- Účetní nástroje (postupy, techniky) – jsou nástroje pro evidenci, sumarizaci a prezentaci účetních informací; k nejdůležitějším patří soubor jednotlivých účtů, způsob provádění zápisů do účetních knih, techniky vedení vnitropodnikového a manažerského účetnictví (kontrola věcné a formální správnosti účetního dokladu,

zpracování účetních informací účetním programem nebo postup předávání účetních informací jejich uživatelům).

Externí vlivy na účetní systém můžeme rozdělit do dvou odlišných oblastí (Sedláček, 2005):

- 1) vlivy uvnitř podniku, jehož je účetní systém součástí, zahrnují následující faktory:
 - typ činnosti podniku, velikost podniku, typ vlastnictví a právní formu,
 - požadavky managementu na rozsah a strukturu účetních informací,
 - využití výpočetní techniky a ekonomického softwaru při zpracování,
 - využití částečného či úplného outsourcingu účetních služeb;
- 2) externí okolí podniku ovlivňuje účetní systém jako celek a jedná se o:
 - legislativní úpravu – zákon o účetnictví, prováděcí vyhlášky, daňové zákony,
 - jiné formy regulace – mezinárodní účetní standardy, certifikace podniku,
 - požadavky externích uživatelů – akcionářů, věřitelů, státních orgánů, úřadů.

Aby účetní systém přinesl do podniku pořádek, efektivnost a správnost, musí si účetní jednotka stanovit průběh účetních prací. Výchozími znaky je znalost celkového objemu účetních operací a množství účetních dokladů. Zároveň musí účetní jednotka brát v úvahu rozložení těchto operací v čase tak, aby vše bylo dokončeno ve stanovených termínech, které jsou dány vnitropodnikovými směrnici nebo dané ze zákona. Podstatou správného fungování je provázanost ekonomického úseku s ostatními částmi podniku, aby byl dodržen tok informací důležitý pro účtárnu. Samozřejmostí jsou také schopní a vzdělaní pracovníci.

Podstatný vliv na účetní systém má i externí prostředí. Do těchto vlivů spadá zejména velikost podniku. V případě, že se jedná o malý podnik, veškeré úkony budou v kompetenci jednoho pracovníka, který vše bude zvládat. To však není případ středních a velkých podniků, kde se rozsah práce násobí. Na základě tohoto faktu je důležitá znalost organizační struktury podniku, která stanovuje příslušnou odpovědnost na jednotlivých pozicích. Mezi další vlivy externího prostředí patří hlavní činnost účetní jednotky, kdy se některé programy specializují na různé druhy odvětví a mohou se tak více přizpůsobit jejich požadavkům. Podstatným prvkem je také, zda podnik podléhá auditu nebo vede

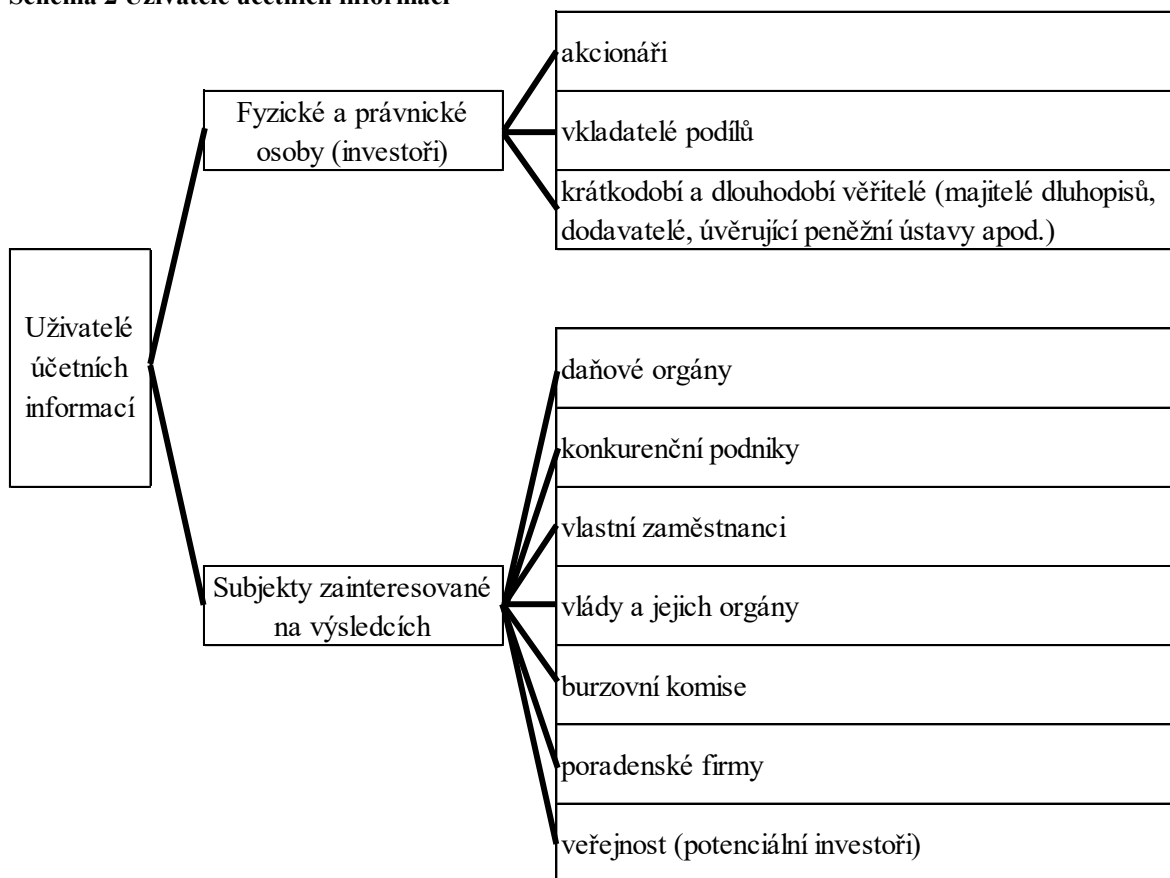
podvojný účetnictví či daňovou evidenci. Veškeré tyto hlavní znaky vymezují určitý obecný rámec, jímž by se měl udávat směr účetního systému, a pomáhají tak k eliminaci nesprávných typů softwaru. Nezbytnou nutností je stanovení si částky, kterou jsme ochotni investovat k nákupu či pronájmu nového softwaru a termín předpokládaného spuštění zvoleného systému.

Od tohoto rozhodnutí se odvozují veškeré další požadavky, které jsou kladené na obsáhlost účetního softwaru. Zda je potřeba více přídatných modulů, které vychází z hlavní činnosti podniku. Společnosti poskytující účetní software, nabízí vedle samostatného softwaru i vedlejší služby. Jedná se např. o školení zaměstnanců podniku, aby byli s jednotlivými funkcemi seznámeni a uměli s ním pracovat, nebo služby v podobě upgradů či aktualizací prováděných na základě novinek či legislativních změn. Existuje široká škála vedlejších produktů a služeb pro celý informační systém. Neměly by být také opomenuty požadavky managementu podniku a praktické připomínky pracovníků, kteří určité úkony vykonávají. V poslední řadě je na rozhodnutí účetní jednotky, zda si chce vše zpracovávat sama či využije možnost outsourcingu účetních služeb, ať už částečně či úplně. (Křížová, 2005)

3.1.2 Uživatelé účetních informací

Základním uživatelem účetních informací je především samotný podnik. Účetní informace však využívá i celá řada externích uživatelů. (Sedláček, 2005)

Schéma 2 Uživatelé účetních informací

Zdroj: Sedláček (2005), Vlastní zpracování

Jednotlivé kategorie uživatelů potřebují informace z nejrůznějších důvodů, např.:

- vlastníci sledují výnosnost prostředků, které vložili do podnikání,
- obchodní dodavatelé chtějí vědět, zda podnik bude schopen zaplatit za jejich dodávky v dohodnutém termínu,
- ostatní věřitele zajímá, zda podnik bude schopen uspokojit jejich finanční nároky (splatit ve stanovených termínech úroky a jistinu),
- zaměstnanci se zajímají o hospodářskou a finanční stabilitu podniku, zda je podnik schopen hradit jejich mzdové či platové nároky,
- vláda a její orgány potřebují informace, které se týkají daňové politiky, výpočet statistických ukazatelů,
- zákazníci sledují, zda podnik bude plnit dlouhodobé obchodní vztahy,
- veřejnost zajímá, zda podnik prosperuje z hlediska udržení zaměstnanosti či rozvoj regionální ekonomiky. (Sedláček, 2005)

Informace se uživatelům předkládají formou účetních výkazů, resp. v podobě vydávaných výročních zpráv o hospodaření obchodní společnosti. Management se bude zajímat spíše o informace operativního charakteru, aby dosáhl příznivějšího výsledku hospodaření v daném období, podle kterého je hodnocen. Vlastníky bude zajímat informace o výnosnosti aktiv.

Kvalita, množství a rychlost předávání informací o hospodaření podniku nebylo v minulosti ve stejné podobě jako nyní, ale v čase se vyvíjelo.

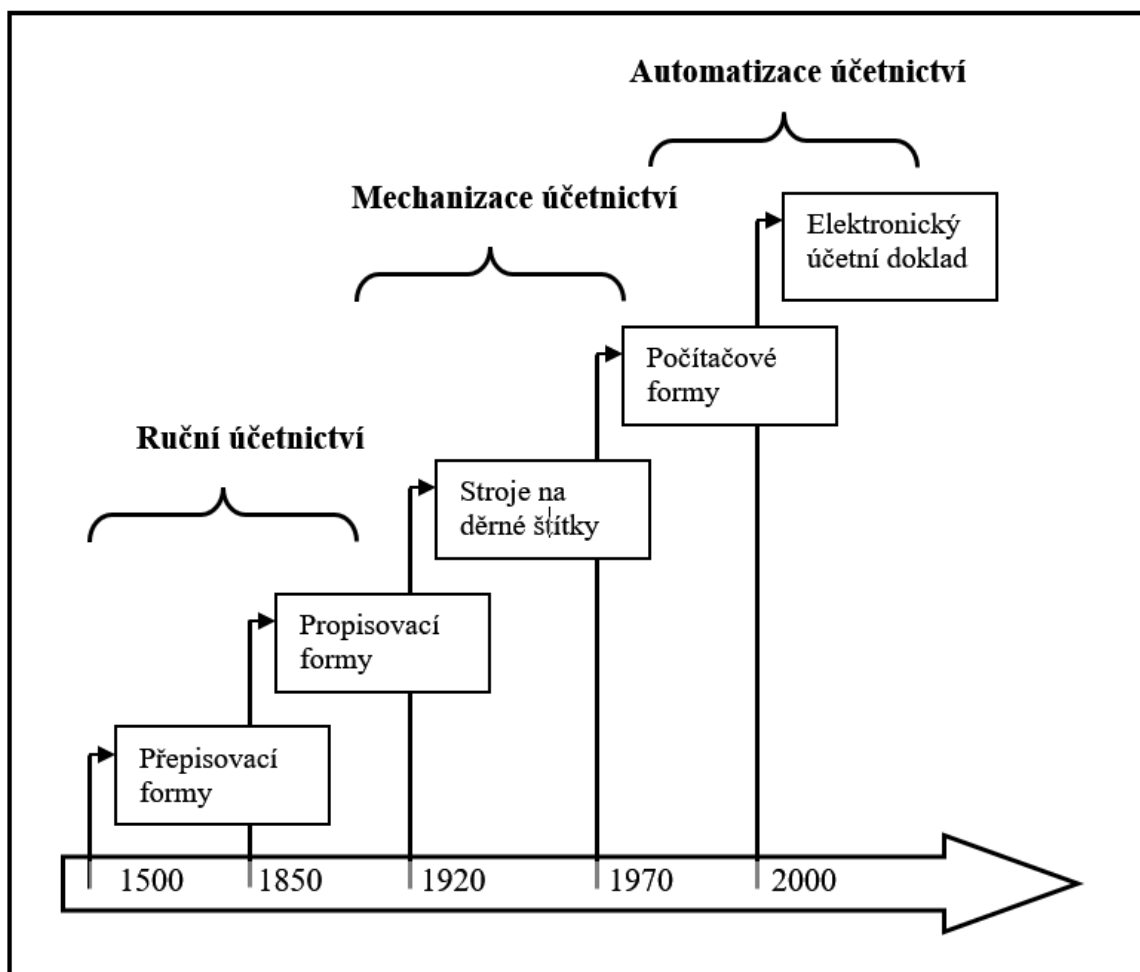
3.2 Vývoj zpracování účetních informací

V dřívějších dobách se veškeré hospodářské operace zaznamenávaly v nejrůznějších podobách, převážně vše ručně psané v podobě vázaných hlavních knih apod. Postupem vývoje se přešlo na psaní na jednotlivé samostatné listy, díky kterým mohlo dojít k dělbě práce, a tak rozšíření samotného účetnictví. Historickým mezníkem pro vedení účetnictví s veškerými účetními postupy byl vedle strojů, jako je kalkulačka nebo psací stroj, hlavně nástup výpočetní techniky. Tento zlom vedl k vyšší automatizaci a eliminaci zdlouhavých procesů.

Křížová (2005) člení z pohledu vývoje počítačové techniky zpracování dat v podnicích na následující etapy:

- etapa mechanizace,
- etapa klasické automatizace,
- etapa interaktivních systémů.

Schéma 3 Etapy zpracování dat

Zdroj: Mejzlík (2006)

Charakteristickým prvkem etapy mechanizace jsou fakturovací a účtovací stroje na bázi spojení počítačícího zařízení a psacího stroje. Postupným vývojem se přešlo k děrnostítkovým strojům. Tyto stroje se nacházely ve výpočetních odděleních, kde pracovníci převáděli data do děrných štítků a výstupní data detailně kontrolovali. (Mejzlík, 2006)

V etapě klasické automatizace dochází k přechodu na velké sálové počítače, které se nacházely v dobře klimatizovaných sálech. V této době byly využívány především počítače první a druhé generace, což bylo v dané době velice finančně náročné, proto tyto stroje využívaly převážně velké podniky. U počítačů první generace se data zadávala podobným způsobem jako v předešlé etapě. Až s nástupem počítačů druhé generace dokázaly počítače s určitou pamětí samostatně čerpat různé informace a zpracovávat příslušné výstupy. (Mejzlík, 2006)

K etapě interaktivních systémů přispělo postupné využití rozvoje stolních počítačů a jejich sítí. Výsledkem této etapy bylo urychlení zpracování informací a přesun techniky z velkých sálů do kanceláří na psací stoly. V dnešní době se již do účetních deníků a hlavních knih neúčtuje, jelikož po provedení úkonu v jednotlivých agendách se propíše záznamy, ze kterých vychází jednotlivé databáze. Dochází tak k postupné decentralizaci a rozdělení jednotlivých agend mezi příslušné pracovníky. Dalším vývojem je zkvalitnění síťových technologií, kde lze využít dálkového (centralizovaného) zpracování prostřednictvím terminálové sítě a rozdělené (distribuované) zpracování prostřednictvím počítačové sítě. Pod pojmem centralizovaného zpracování si lze představit již zmíněný model v etapě klasické automatizace, ale s interaktivním přístupem v podobě terminálové sítě. Uživatel tak může na základě svých stanovených práv čerpat či pracovat s databází centrálního počítače, což znamená neustálý přístup (24 hodin denně) odkudkoliv, kde je internetové připojení. U distribuovaného zpracování je zde přechod od centrálního počítače k několika počítačům, které spravují samostatně stanovené úrovně v organizační struktuře a zpracovaná data odesílají do centrální databáze. (Křížová, 2005)

Použití prostředků výpočetní techniky nepřímou upravuje zákon č. 563/1991 Sb., zákon o účetnictví. Definice pojmu účetní záznam je v § 4 odst. 10 zákona o účetnictví uvedena takto: „Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví jako soustavu účetních záznamů; přitom mohou použít technických prostředků, nosičů informací a programového vybavení. Účetním záznamem se rozumí data, která jsou záznamem veškerých skutečností týkajících se vedení účetnictví. Každou skutečnost týkající se vedení účetnictví jsou účetní jednotky povinny zaznamenávat jen účetními záznamy“.

Jelikož v dnešní době počítačové vybavení ve firmě znamená jednu z větších investic, je důležité si stanovit uživatelské aspekty pro použití na počítači. V praxi to znamená rozvržení si toku informací napříč firmou a stanovení si přístupů pro zaměstnance. Aby vše fungovalo v požadované rychlosti a práce s daty byla bezpečně uložena, je důležité vybrat vhodný operační systém, který by měl být bezpečný jako samotný hardware. S vývojem této techniky dochází k neustálým aktualizacím a inovacím, ale v této době by měly být postačující pro účetní software operační systémy jako MS Windows 10, OS/X, Linux atd. Právě bezpečnost těchto technologií se řadí mezi jednu z priorit při práci s daty. „Základem datové bezpečnosti je zajištění dat proti ztrátě, zcizení,

poškození i kompromitaci. Vedle klasických bezpečnostních prvků, jako je autorizace přístupu k datům, lze jako poslední linii využít i zálohování – ve smyslu zabezpečení dat.“ (Kysela, 2013) Každá firma by měla pravidelně provádět zálohování a archivaci k ochraně dat ve vlastním zájmu. Měla by také sledovat výkonnost operačních systémů z důvodu nepřetržitého přísunu dat ve velké míře. Cílem zálohování je možnost návratu do stavu, který požadujeme, tedy do stavu před tím, než došlo k poškození či ztrátě dat. K zálohování by mělo docházet pravidelně ve stejných intervalech (denní, týdenní atd.). Zálohová data by měla být oddělena od těch zdrojových, aby nedošlo k jejich zničení naráz. Oproti tomu u archivace dochází k uložení dat pouze v případě potřeby. Jedná se o dlouhodobé uložení vybraných dat po nezbytně nutnou dobu. Po této době dochází k certifikovanému a doložitelnému odstranění.

3.3 Enterprise Resource Planning

Vlivem vývoje doby a čím dál tím vyšším požadavkům kladeným na ziskovost a obratovost, musí docházet i k modernizaci vedení účetnictví a souvisejících agend. Podle Kubaty a kol. (2014) jsou investice v současnosti směřovány v daleko větší míře do využití mobilních technologií. Mezi nejčteněji používané programové vybavení patří informační systémy pro účetnictví, skladové hospodářství a dále i specializované programy, např. pro rostlinnou a živočišnou výrobu. Na modernizaci apelují hlavně zákazníci, kteří si chtějí pořídit systém šitý přímo na míru svému podniku. Často jsou tak pořizovány celé ekonomické nebo účetní softwary, které jsou ve světě označovány jako ERP systém (Enterprise Resource Planning). Vedle účetnictví disponují dalšími moduly, které jsou podstatné pro podnik – skladové hospodářství, pokladní prodej, personalistika, banky, intrastat aj. Účetní informační systémy stojí na křižovatce dvou oborů: „účetnictví“ a „informační systémy“. Definujeme tedy účetní informační systém jako soubor dat a postupy zpracování, které vytvářejí potřebné informace pro jeho uživatele. (Simkin, 2007)

Postupný vývoj ERP systémů se datuje od 60. let 20. století, kdy byla hlavním důvodem převážně ve velkých zahraničních organizacích snaha automatizovat chod firmy spolu s kontrolou zásob a skladů. Proto byl v 70. letech vyvinut systém MRP (Material Resources Plannig), který měl za úkol vyřešit plánování materiálu pro výrobu. Dalším

vývojem se jednotlivé systémy zdokonalovaly a nabízely nejrůznější funkce jako řízení a optimalizaci dodávek materiálu, plánování kapacit výrobních zdrojů. Vznikly tak systémy MRP II, CRP (Capacity Requirements Planning), APS (Advanced Planning and Scheduling) apod.

Od 90. let 20. století se dostávají informační systémy do bližší podoby, tak jak je známe dnes, a to jako prostředek řízení podnikových zdrojů a informační zabezpečení procesů, které v něm probíhají. Proto byl tento systém v roce 1990 poprvé označen jako ERP. (Koukolová, 2009) Mnoho odborníků definuje ERP různými způsoby, protože není možné definovat přesný rámec. Každý posuzuje systém z jiného pohledu jeho odbornosti. Mejzlík (2006) vykládá „ERP – Enterprise Resource Planning – jako software pro plánování a řízení podnikových zdrojů, např. prodej, nákup, sklady, finanční účetnictví, controlling, majetek, mzdy, plánování a řízení výroby“. Dále Basl a Blažiček (2008), kteří čerpají ze zahraničních pramenů, uvádí že „ERP systémy představují softwarové nástroje používané k řízení podnikových dat. ERP systémy pomáhají podnikům v oblasti dodavatelského řetězce, příjmu materiálu, skladového hospodářství, přijímání objednávek od zákazníků, plánování výroby, expedice zboží, účetnictví, řízení lidských zdrojů a v dalších podnikových funkcích.“ (Somers, Nelson, 2001)

Vlivem neustálého rozvoje a hledání potenciálních příležitostí, dochází k rozšíření ERP na ERP II, kdy se dosavadní oblasti působení obohacují kupříkladu o prvky manažerského řízení, logistiky, vztahů se zákazníky apod. Na základě tohoto přechodu byly vytvořeny tři kategorie, které byly podstatou rozšíření stávajícího ERP a vytvoření ERP II. (Basl a kol., 2008) Jedná se o následující kategorie:

- SCM (Supply Chain Management): řízení dodavatelských řetězců prostřednictvím informačních a komunikačních technologií od dodavatele k zákazníkovi.
- CRM (Customer Relationship Management): řízení vztahů se zákazníky pomocí informačních technologií pro podporu prodeje.
- BI (Business Intelligence): vytváření analytické činnosti na základě sběru dat ve formě tabulek či grafů.

Z obecného hlediska je možné rozdělit informační systémy na čtyři skupiny vzhledem k velikosti zákazníka (Johnston, 2003):

- Entry-level (Entry): software je určen pro menší podniky – ty, jejichž výnosy jsou nižší než 5 milionů dolarů a mají až 20 zaměstnanců.
- Small to medium business (SMB): navržen pro společnosti s prodejem až do výše 100 milionů dolarů a maximálně 100 zaměstnanců.
- Small to medium enterprise (SME): určen pro organizace s prodejem až 500 milionů dolarů a až 500 zaměstnanců.
- Enterprise resource planning (ERP): určen největším organizacím s tržbami přesahujícími 500 milionů dolarů a více než 500 zaměstnanci.

Důležitým faktem však u ERP zůstává jeho odborná implementace, jelikož každá firma tvoří individuální jednotku, plnou nejrůznějších požadavků, strategií a potenciálu. Korejs a Rákosník (2007) uvádí, že je mimo obecných požadavků, které jsou na ERP kladeny, potřeba **efektivita zpracování** (automatizace a integrace hlavních podnikových procesů), **rychlost zpracování** (systém musí být projektován pro řešení vysokých nároků klienta z hlediska objemu zpracovávaných dat a zpřístupňování informací v reálném čase), **prezentační úroveň** (systém musí nabídnout vysokou úroveň výstupních dokumentů včetně grafického zpracování), **bezpečnost** (základem je bezpečná správa datové základny a rychlý přístup k této základně), **legislativní aktuálnost** (systém spolu s implementační firmou musí automaticky zabezpečovat podporu upgrade legislativních nároků), dbát na individuální přístup z hlediska funkcionality a oboru zaměření firmy.

Jedná se o rozdělení informačního systému z hlediska jeho propracovanosti od širšího pojetí k úplné specializaci. V současnosti rozlišujeme dle funkcionality tyto systémy (Basl, Blažíček, 2006):

- All-in-One pokrývá většinu klíčových podnikových oblastí (ekonomika, logistika, výroba a personalistika), pro které je charakteristická vysoká úroveň integrace, ale je i možná nižší detailní funkcionality; uplatnění v širokém segmentu.

- Best-of-Breed se zaměřuje na vysokou formu specializace, kdy nemusí obsáhnout veškeré klíčové podnikové oblasti; v praxi jsou převážně používány samostatně nebo spolu s dalším ERP.
- Lite ERP řeší využití cenově dostupné ERP s omezenou funkcionalitou pro malé a střední firmy; v současné době jsou více či méně pohlceny plnohodnotnými ERP.
- Best Practices vychází ze zpětné vazby od zákazníků z uživatelské praxe a dává tak dodavatelům ERP podklady pro věcné inovace.

Hlavní výhody zavedení ERP systémů jsou dle Lefflerové (2010):

- zefektivnění a zrychlení ekonomických procesů,
- centralizace dat a snížení chyb,
- dlouhodobé úspory v investicích do informačních systémů a hardware,
- zvýšení bezpečnosti,
- rychlejší výstupy pro vedení firmy,
- podpora pro vedení účetnictví podle platných zákonů, vyhlášek a standardů.

Výhody vedou především k úspoře času a možnosti posunout firmu dále ve svém růstu a stát se tak více konkurenceschopnější. Pro vedení společnosti to naopak znamená možnost nahlédnutí do firmy v podobě reportů, což vede k lepšímu přehledu, jak si firma počíná. Možnost využití počítačů významně ovlivňuje i způsoby provádění účetních operací.

3.3.1 Organizace účetních prací a obsah jednotlivých účetních agend

V malých firmách je zpravidla účetnictví vedeno jednou osobou nebo je zajišťováno externě, specializovanou účetní firmou. Ve středních a velkých firmách je rozsah prací výrazně větší a složitější, což vyžaduje rozdělení účetních operací do jednotlivých dílčích útvarů (úctáren).

Křížová (2005) uvádí členění účetních agend podle organizačního hlediska:

1. Obecné účetní agendy:
 - metodika účetnictví,
 - tvorba plánů, kalkulací a rozpočtů,

- finanční informace, analýzy a rozborů.
- 2. Speciální účetní agendy:
 - účtování zásob materiálu, zboží a jiných nákupů,
 - účtování dlouhodobého majetku,
 - účtování výnosů,
 - finanční a daňová agenda,
 - mzdové účetnictví,
 - všeobecná účetní agenda,
 - specifická agenda charakteristická pro konkrétní podnik.

Charakter práce jednotlivých agend je ovlivněn způsobem zpracování účetních dat. V dnešní době se účetní data zpracovávají při využití prostředků výpočetní techniky a velký význam má i volba účetního softwaru.

3.4 Požadavky na výběr účetního systému

Každá firma by měla dle Opletala (2001) věnovat výběru nového účetního softwaru dostatečnou pozornost, protože nákup ekonomického softwaru patří mezi strategická rozhodnutí firmy s dlouhodobým dopadem na její řízení, prosperitu a konkurenceschopnost, protože je významným faktorem ovlivňujícím produktivitu práce v administrativě.

Firmy přistupují k pořizování nového účetního softwaru nejčastěji z následujících důvodů:

- firma doposud žádný účetní software nevlastní, protože v současnosti vznikla,
- firma nemá svůj vlastní ekonomický software, protože pro účetnictví doposud využívala externí účetní firmy a nyní se rozhodla vést si účetnictví sama,
- aktuálně používaný druh účetního softwaru nevyhovuje současným požadavkům firmy.

Výběr správného programu a jeho kvalitní implementace je zároveň jedinou cestou, jak může účetní jednotka ovlivnit kvalitu vedení svého účetnictví v případě, že zanedbáme možné chyby lidského faktoru při zápisu účetních případů. Chybně vybraný účetní

software nebo jeho špatná implementace může způsobit tak závažné problémy, že jejich ekonomické důsledky mohou přesahovat pořizovací náklady vybraného systému. (Mejzlík, 2006)

Pokud se firma rozhodne k výběru nového ekonomického softwaru a k jeho implementaci, má snahu najít ideální program. Není ovšem možné jednoznačně stanovit, který program je nejlepší. Na výběr programu má vliv řada kritérií, která jsou někdy obecná a vyhovují více firmám, některá kritéria jsou specifická a jedinečná pro konkrétní společnost. Program vhodný pro jednu firmu nemusí vyhovovat firmě jiné. Proto je potřeba při posuzování vhodnosti ekonomického softwaru znát vždy konkrétní obecné i specifické požadavky firmy, pro kterou je program vybírán.

Zároveň je nutné konstatovat, že neexistuje účetní program, který by splňoval úplně všechny požadavky a nároky firmy. Cílem je tedy vybrat program, který bude splňovat zadání optimálně vzhledem ke stanoveným parametrům.

3.4.1 Požadavky pro výběr účetního softwaru

Pokud se účetní jednotka rozhodne ekonomický software pořídit, je zásadní, zda již nějaký software má, nebo dosud žádný nevyužívá. Ať už se tato jednotka nachází v jakékoliv variantě, mělo by dojít k analýze potřeb a požadavků kladených na výběr softwaru. Tyto požadavky můžeme rozčlenit na obecné a specifické.

Obecné požadavky se týkají obsahové a technické stránky, a to bez ohledu, pro jakou konkrétní firmu je program vybírán. Jde o kritéria, která jsou nutná pro bezpečné, přesné a pohodlné fungování programu. Sem bychom zařadili následující požadavky (Hora, 2006):

- splnění legislativních norem dané země,
- ochrana a bezpečnost dat (nastavení přístupových práv),
- vnitřní kontrolní systém (udržení vnitřní integrity mezi datovými soubory),
- zálohování dat (zamezení ztráty dat),
- uživatelské rozhraní (srozumitelnost ovládání),
- srozumitelná dokumentace k produktu a nápověda,

–podpora v počítačové síti, atd.

Specifické požadavky se týkají specifík konkrétní firmy. (Křížová, 2005)

- **požadavky na hardware a operační systém** – využít to, co už firma vlastní, aby nevznikaly další náklady na pořízení,
- **požadavky na součásti softwaru (moduly)** – je důležité zjistit, zda program nabízí všechny požadované funkce a zda jsou standardně zahrnuty v ceně základní verze nebo je nutné některé dokoupit (mezi základní moduly ekonomických systémů patří: Pokladna, Banka, Účetnictví, Personalistika a mzdy, Sklad, Pohledávky a závazky, Investiční majetek),
- **cena** – firma musí zvážit své finanční možnosti a návratnost celé investice,
- **instalace a zaškolení** – zda je v ceně pořízení nebo zda je za příplatek,
- **hodnocení dodavatele** – historii působení na trhu, jeho služby, servis a upgrade,
- **reference a recenze** – hodnocení od jiných uživatelů.

Pokud si firma stanovila všechny požadavky, které od nového účetního programu očekává, měla by přistoupit k samotnému výběru, který se nesmí uspěchat a ani podcenit.

3.4.2 Fáze výběru účetního softwaru

Postup při výběru účetního systému není jednoznačně stanoven a nejsou předepsaná žádná všeobecná jednotná pravidla, která by musela být dodržována. Opletal (2001) doporučuje dodržet následující kroky:

- a) Formulovat podnikové potřeby a požadavky, tj. stanovit jaké funkce a parametry musí program splňovat, jaké moduly firma potřebuje a co od zavedení programu očekává. Jedná se zejména o informace: o jaký typ společnosti se jedná (OSVČ, korporace či družstvo), velikost firmy, předmět podnikání, způsob vedení účetnictví, organizační struktura, stanovení podnikových procesů a jejich propojení, zda jde o národní či nadnárodní společnost, počet uživatelů programu a množství účetních případů apod.) Podstatnou informací je i finanční limit na pořízení a implementaci programu.

- b) Identifikovat vhodné produkty na trhu, tj. z celkové nabídky na trhu vybrat ty programy, které by byly potencionálně vhodné na základě stanovených kritérií, případně jít cestou vyřazení nevhodných programů a pokračovat v dalším výběru.
- c) Stanovit kritéria pro hodnocení programu a dodavatele, tj. určit obecná i specifická kritéria pro hodnocení programu i dodavatele, seřadit jejich priority a následně jednotlivým kritériím přiřadit váhy. Toto nastavení je pak potřeba promítnout do celkového hodnocení všech analyzovaných produktů. Často specifická kritéria výběru umožňují vybrat z velkého počtu nabídky tu nejvhodnější.
- d) Zhodnotit a vybrat nejvhodnější program, tzv. objektivizované hodnocení, kdy potencionálně vhodné účetní systémy podrobíme podrobnějšímu rozboru a to tak, že každému kritériu přiřadíme určitou váhu podle významu kritéria a u každého programu přiřadíme hodnotu míry splnění kritéria. Vynásobením míry a váhy dostaneme hodnoty, následně sečteme jednotlivě u každého programu, a tím dostaneme celkové ohodnocení účetního programu. Program s nejvyšší hodnotou ocenění by měl být nejvhodnějším.
- e) Uzavřít smlouvu na koupi softwaru a jeho implementaci, tj. písemná dohoda o ceně, způsobu dodání, instalaci, proškolení, službách a garancích vybraného účetního programu.
- f) Implementovat a převzít program do provozu, tj. stanovení časově vhodného okamžiku instalace účetního programu, následná instalace programu dodavatelem, stanovení dostatečně dlouhého času na zkušební provoz, proškolení příslušných pracovníků, kteří budou s programem pracovat a převzetí účetního programu do vlastního provozu.
- g) Vyhodnotit ekonomickou efektivnost projektu, tj. zpětně vyhodnotit náklady a přínosy projektu, zda byl proces výběru a zavedení účetního programu úspěšný a zda přinesl očekávaný přínos.

Pro každý podnik je velmi důležité, aby se na výběr a zavedení nového účetního systému velmi dobře připravil a neopomněl podrobně naplánovat všechny fáze tak, aby vynaložený čas a náklady přinesly co nejvyšší efekt.

3.5 Lesnictví a dřevozpracující průmysl v ČR

Lesnictví se podle Synka a Kislingerové (2015) zabývá zakládáním, obnovou a ochranou lesa, těžbou dřeva, chovem a ochranou lesní zvěře. Česká republika patří v Evropě mezi státy se střední lesnatostí a řadí se tak za státy jako je Slovensko a Rakousko. Lesy pokrývají až cca 33,9 % z celkového území státu. Více jak polovina výměry lesů je ve vlastnictví státu prostřednictvím společnosti Lesy ČR, která hospodaří na ploše 1,25 mil ha. Vojenské lesy a statky obhospodařují cca 123 tis. ha, ostatní státní lesy (národní parky, krajské lesy atd.) spravují cca 121 tis. ha. Z celkové výměry lesů tak stát spravuje cca 60 %, fyzické osoby 19 %, obce 17 %, právnické osoby 3 %, církev 2% a družstva 1 %. Strukturu lesů tvoří zejména jehličnaté stromy v zastoupení převážně smrku a borovice a dále listnaté stromy v zastoupení buku. (Dvořáčková, 2017)

Mezi hospodářskou činností v lesnictví nespadá pouze produkce dřeva, která je spjata s obnovou lesního porostu a sledování zdravotního stavu lesů, ale také mimoprodukční funkce jako je regulace odtoku vody z povodí, rekreační činnost a biodiverzita ekosystému.

Pro zvyšování stability, odolnosti, kvality a druhové rozmanitosti lesa dochází k těžbě dříví, a to vede k zahájení přirozených procesů obnovy lesa novými odolnějšími, kvalitnějšími a druhově pestřejšími lesními porosty u porostů starších. Dalším důležitým cílem provádění těžby v lesích je odstranění stromů poškozených a napadených různými škůdci a chorobami pro zabránění šíření těchto škůdců a chorob na další zdravé stromy. Jakákoliv těžba v lesích musí být realizována vždy v souladu s platnými legislativními předpisy a v souladu se strategií trvale udržitelného hospodaření v lesích. (Bartůněk a Vala, 2014)

Simanov, Kohout (2004) rozlišuje následující druhy těžeb:

- výchovná (předmýtní úmyslná) těžba v porostech do 40 let věku, která se provádí ke zvýšení stability, kvality a druhové pestrosti lesních porostů v mladém věku,
- výchovná (předmýtní úmyslná) těžba v porostech nad 40 let věku, která je určena k podpoře stability, kvality a druhové pestrosti lesních porostů ve starším věku,

- obnovní (mýtní úmyslná) soustředěná těžba – určená k obnově lesních porostů starších 80 let formou soustředěných těžeb, které nepřesahují velikost těžené plochy stanovené zákonem o lesích, kdy nový lesní porost vzniká obvykle vedle obnovovaného porostu,
- obnovní (mýtní úmyslná) podrostní a výběrná těžba – určená k obnově lesních porostů starších 80 let clonným a výběrným postupem, kdy nový lesní porost vzniká pod ochranou obnovovaného mateřského porostu,
- nahodilá těžba, která vzniká v lesích v důsledku působení škodlivých činitelů (vítr, sníh, námraza, hmyzí škůdci, houbové choroby apod.),
- mimořádná těžba, která je realizována v lesních porostech v důsledku rozhodnutí orgánů státní správy a odlesnění pro výstavbu liniových či jiných staveb apod.

Po vytěžení dřeva v lesích následuje jeho využití například v průmyslu. Dřevozpracující průmysl v ČR je rozmanitý. Nabízí výrobu řeziva, dřevařských výrobků, výrobu papíru a buničiny apod. Z ekonomického hlediska dřevozpracující průmysl přispívá významnou složkou do hospodářství státu.

Dělení dřevařského průmyslu (Informační portál, 2018):

- výroba pilařská a impregnace dřeva,
- výroba dých, překližek a aglomerovaných dřevařských výrobků,
- výroba stavebně truhlářská a tesařská,
- výroba dřevěných obalů,
- výroba jiných dřevařských, korkových, proutěných a slaměných výrobků kromě nábytku.

3.5.1 Obchod se dřevem

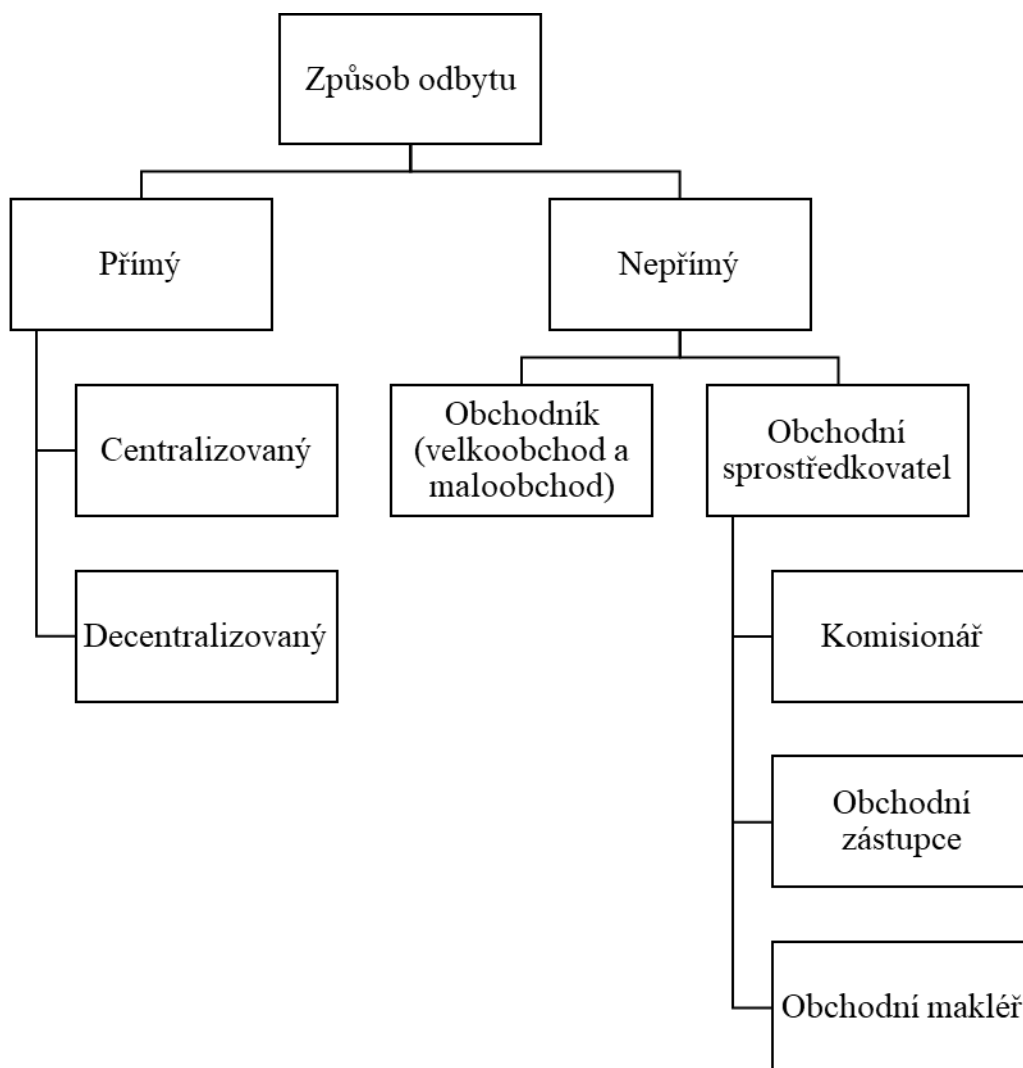
K tomu, aby lesnický podnik byl úspěšný v obchodní činnosti, musí neustále sledovat vývoj cen dřeva na trhu. Je nutností úspěšně spojit nasbírané podnikové zkušenosti se zákonitostmi trhu.

Podle Pulkraba a kol. (2007) mezi současné speciální časové a prostorové podmínky obchodování patří:

- předpokládaná výše a skladba poptávky v oblastech odbytu významných pro lesní podniky,
- měsíční pohyb cen,
- četnost reklamací dodávek dříví podle jakostní třídy,
- časový postup a kvantitativní rozsah těžby dřeva a prodeje,
- cenový vývoj u řeziva, jakož i u ostatních polotovarů, resp. hotových výrobků (alomerované desky a celulóza),
- tuzemská nabídka, dovoz, rozsah substituce dřeva apod.

V případě, že je podnik schopen odvodit poptávku i jednotlivé problémy, které mohou nastat při odbytu, stává se konkurenceschopným. Přizpůsobení se odbytu určuje především skladba dřevin, jejich věková třída, vlastnosti produkce a stanoviště pro podmínky dopravy. Hlavním aspektem je stanovit si cenovou politiku, ve které se bude podnik pohybovat. Jedná se o stanovení minimální ceny a cenového rozpětí, v němž se prodej dříví bude pohybovat, spolu s celkovým množstvím dříví na trhu. Pro odbyt je také podstatné, zda dřevo pochází z důvěryhodných zdrojů na rozdíl od dřeva nejasného původu a zda je zpracováváno certifikovaným zpracovatelem.

Schéma 4 Způsoby odbytu dřeva

Zdroj: Pulkrab a kol. (2008), Vlastní zpracování

3.5.2 Spolupráce s Lesy České republiky

Jak už bylo zmíněno v kapitole výše, více jak polovina výměry lesů je ve vlastnictví státu (cca 86 % rozlohy všech státních lesů) tedy Lesů ČR. Hlavní činností podniku je obhospodařování přes 1,2 mil. ha lesního majetku a péče o více než 38 tisíc km určených vodních toků. Ročně se na našem území vytěží přibližně kolem 8 mil. m³ dřeva. Každý rok Lesy ČR nabízí spolupráci veřejnosti, a to formou veřejných zakázek na poskytování služeb spočívajících v činnostech souvisejících s hospodařením v lesích v rámci vymezené smluvní jednotky. Předmětem veřejných zakázek nejčastěji bývají těžební činnosti,

pěstební činnosti, těžba, manipulace a přibližování dříví pomocí technologie harvesterových uzlů. (Lesy ČR, 2019)

Všechny náležitosti zakázek jsou stanoveny v zadávací dokumentaci, která je součástí smlouvy uzavřené mezi Lesy ČR a dodavatelem činností. Spolu s dokumentací a smlouvou jsou partnerům předány data nápočtů a projektů ke stanovené zakázce, které jsou od 1. 1. 2008 ve formátu XLS, z důvodu přechodu na nový program MVO. Data nápočtů představují sjetinu nakoupeného dřeva od Lesů ČR po porostech, hmotnosti a druhu dřevin za jednotkovou cenu, což slouží jako podklad pro fakturaci.

Mezi další spolupráci s Lesy ČR lze řadit aukce dříví nastojato, kde je potřebná zkušenost nejen v oboru, ale i informovanost o vývoji na trhu. Znalost propočtů nákladů na pořízení dřeva včetně souvisejících nákladů a zároveň prodejních cen na trhu, jsou hlavním podkladem pro zjištění možnosti přihazování na konkrétní aukci.

3.6 Obecné účetní zásady

„Povinností podle zákona o účetnictví je vést účetnictví úplně, průkazným způsobem a správně tak, aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem“. Důležitým bodem pro vytvoření účetních a daňových pravidel je stanovení si vnitro-podnikových směrnic, které vychází z příslušných právních norem, jež musí daná účetní jednotka bezprostředně dodržovat.

Přehled vybraných platných právních předpisů a standardů v oblasti účetnictví podnikatelů:

- Zákony
 - Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhlášky
 - Vyhláška č. 270/2010 Sb., o inventarizaci majetku a závazků
 - Vyhláška č. 383/2009 Sb., o účetních záznamech v technické formě vybraných účetních jednotek a jejich předávání do centrálního systému účetních informací státu a o požadavcích na technické a smíšené formy účetních záznamů (technická vyhláška o účetních záznamech)

- Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví, ve znění pozdějších předpisů
- České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 500/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Účetní jednotka si stanovuje vnitropodnikové směrnice především z efektivních důvodů. Je vedena nepřímo legislativou a stanovuje si tím fungování a organizaci činnosti v podniku. Je na volbě každé účetní jednotky, které vnitropodnikové směrnice stanoví, vypracuje a dodržuje.

Otrusilová, Šteker (2007) uvádí vnitropodnikové účetní směrnice, které vyplývají z legislativy:

- Systém zpracování účetnictví	- Inventarizace
- Účtový rozvrh	- Opravné položky
- Systém zpracování účetnictví	- Archivace účetních dokladů
- Kompetence a podpisové vzory	- Harmonogram účetní závěrky
- Zásady pro časové rozlišení nákladů a výnosů	- Pracovní cesty a poskytování cestovních náhrad
- Dlouhodobý majetek, odpisový plán	- Deriváty
- Kurzové rozdíly, cizí měny	- Konsolidační pravidla
- Zásoby	- Rezervy
- Oběh účetních dokladů	- Odložená daň
- Pokladna	

Základem účtování firmy je bilancování aktiv a pasiv a změny rozvahy způsobené hospodářskými operacemi. Na druhé straně je potřeba se zabývat zdroji, z nichž tento majetek byl uhrazen, tzv. strukturou kapitálu. Bilance majetku a zdrojů se sleduje ve výkazu, který se nazývá rozvaha, a ta je povinně sestavována podnikateli k rozvahovému dni. V účetnictví je však sledován nejen stav a pohyb majetku, ale i jeho zhodnocení v hospodářském procesu podniku, tzn. výsledek hospodaření.

3.6.1 Majetková a kapitálová struktura podniku

Každá firma výrobního charakteru potřebuje vlastnit finanční zdroje – pasiva, aby mohla zahájit svou činnost. Jedná se o vlastní či cizí kapitál podnikatelského subjektu,

úvěry a další závazky. Další částí struktury majetku účetní jednotky jsou aktiva, která zahrnují dlouhodobý majetek, zásoby, peněžní prostředky a pohledávky. „Majetkem podniku se rozumí souhrn všech věcí, peněz, pohledávek a jiných hodnot, které patří podnikateli a slouží k jeho podnikání.“ (Synek, Kislingerová, 2015)

Schéma 5 Majetková struktura podniku

Zdroj: Sedláček (2005), Vlastní zpracování

3.6.2 Oběžný majetek

V podnicích vyznačujících se hospodářskou činností tvoří podstatnou část oběžná aktiva. Tato aktiva jsou neustále v pohybu, kdy jedna jeho forma přechází v druhou a proces přeměny nepřesahuje jeden rok. V podniku jsou zastoupeny v podobě věcné jako zásoby surovin, provozních látek, náhradních dílů, obalů, nedokončené výroby, paliva, hotových výrobků, zboží a v peněžní podobě jako hotovost, peníze na účtech v bance, pohledávek apod. Z hlediska účetnictví se oběžná aktiva většinou objevují souběžně v různých svých formách, a to zejména na základě charakteru hospodářského cyklu a rychlosti přeměny forem aktiv, což závisí na povaze činnosti podniku. Zásadní rozdíl bude u obchodní společnosti, která nakupuje zboží a v nezměněném stavu jej prodává, oproti podniku zabývajícím se výrobou. (Sedláček, 2005)

Dělení oběžného majetku (Synek, Kislingerová, 2015):

- Věcná forma v podobě zásob, které vytváří materiál, polotovary, nedokončená výroba, hotové výrobky, zboží, zvířata atd.
- Peněžní forma ve formě peněz, je tvořena pohledávkami u odběratelů a u sdružených podniků, krátkodobými cennými papíry, penězi v hotovosti a na účtech a krátkodobými náklady příštích období.

Zásoby v podniku zastávají důležitou složku majetku. Účtuje se o nich v první účtové třídě směrné účtové osnovy a vyznačují se jejich krátkodobostí a značnou likviditou. Mezi hlavní zásoby v lesních podnicích patří především materiálové zásoby (kulatina) a zásoby vlastní výroby (řezivo). Materiálové zásoby si podnik pořizuje prostřednictvím zvolených dodavatelů a spotřebovává v rámci své výrobní činnosti. Vedle hlavních zásob materiálu, které tvoří podstatnou část pro výrobu daného výrobku, řadíme i pomocný materiál. Tento materiál netvoří podstatu výrobku, ale je nezbytný pro jeho výrobu. V lesních podnicích řadíme mezi tento materiál například palivo, hnojivo, značkovací spreje, obaly, vázací materiál aj. Zásoby vlastní výroby jsou pro lesnický podnik důležitou, a hlavně převládající součástí zásob. Vedle hlavního materiálu jako je samostatné dříví, jsou nedílnou součástí i právě sazenice, které vedle těžby dřeva vykonávají paralelní činnost lesního podniku, a to pěstební činnost. Samostatné dříví zde vstupuje do několika částí vývoje, a to do nedokončené výroby, kdy ještě výrobek není určen pro konečnou spotřebu, či polotovaru, kdy v této části již produkt je prodejný a konečně hotový výrobek. (Bartůněk a Vala, 2014)

V lesnickém podniku sledujeme stav zásob dřeva vzhledem k jeho lokalitě. Při těžbě dřeva je počáteční stav označen u pařezu, poté při manipulaci se daná lokalita udává jako odběrné místo. Následně dříví putuje do skladu nebo automaticky ke zpracování do výroby, či se prodá jako hotový výrobek ve formě kulatiny. Hlavními jednotkami, ve kterých se dříví měří je kubický metr nebo pro dříví rovnané – prostorový metr. Ve fázi rozpracované výroby se nachází ve chvíli, kdy sazenice ještě není připravena k prodeji jako hotový výrobek.

Metodu účtování zásob si volí každý podnik sám dle českých účetních standardů. Jedná se o metodu účtování A a metodu B. Zvolenou variantu uvádí podnik ve svých vnitropodnikových směrnících. Způsob účtování metodou A používá účty 111 – pořízení materiálu a 131 – pořízení zboží, kde k rozvahovému dni jsou tyto účty nulové. Principem této metody je soustředování veškerých souvisejících nákladů, které plynou z pořízení zásob. U způsobu účtování metodou B je velmi důležité vést si důkladně skladovou evidenci, která kontroluje veškeré pohyby zásob na skladě, jelikož veškeré pořízení zásob se zde účtuje přímo do spotřeby, tedy do nákladů. (Bartůněk a Vala, 2014)

3.6.3 Dlouhodobý majetek

Stálá aktiva jsou zastoupena majetkem, který slouží podniku dlouhodobě a podléhá postupnému opotřebování, což se zaznamenává v podobě odpisů. „Dlouhodobostí se podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů rozumí doba použitelnosti majetku (doba provozně-technické funkce aktiv) delší než jeden rok. Nejdelší předpokládaná doba odpisování je pak podle tohoto zákona 50 let.“

Dělení dlouhodobého majetku dle Dvořákové (2017):

- Dlouhodobý nehmotný majetek: nehmotné výsledky vývoje, ocenitelná práva – software, goodwill a ostatní dlouhodobý nehmotný majetek, jehož pořizovací cena je vyšší než 60 000 Kč.
- Dlouhodobý hmotný majetek: pozemky a stavby, hmotné movité věci a jejich soubory a ostatní dlouhodobý hmotný majetek – pěstitelské celky trvalých porostů a dospělá zvířata a jejich skupiny, jejichž pořizovací cena je vyšší než 40 000 Kč.
- Dlouhodobý finanční majetek: podíly, zápůjčky a úvěry, které zakládají účast ve firmách s podstatným nebo rozhodujícím vlivem.

Jak už bylo zmíněno, hlavní vlastností dlouhodobého majetku je jeho opotřebení prostřednictvím používání, které vyžaduje účetní jednotka zaznamenat do svého účetnictví a snížit tak jeho hodnotu za určité časové období. Hodnotu opotřebení vyjadřují odpisy. Odpisy členíme na účetní odpisy (časové a výkonové) a daňové odpisy (rovnoměrné, zrychlené a leasingové). Účetní odpisy si stanovuje podnik individuálně ve svých vnitropodnikových směrnících a daňové odpisy jsou limitovány určitou výší odpisů za rok, povolených pro stanovení daňového základu, dle zákona o dani z příjmu. Sledování účetních odpisů je zákonná povinnost na rozdíl od daňových odpisů, které jsou možností pro účetní jednotku k uplatnění jako daňově účinný náklad. Rozdíl v účetních a daňových odpisech je zohledněn v daňovém přiznání. (Doležal a kol, 2017)

U účetních odpisů je opotřebování majetku vyjádřeno zcela reálně a každá účetní jednotka, by si měla stanovit tzv. odpisový plán, kde si stanoví dobu odpisování a hodnotu daného odpisu, která se bude překlánět do nákladů. Účetní odpisy rozdělujeme na časové, kde se zohledňuje doba použitelnosti majetku a výkonové, u nichž odpisování udává míru

jeho využívání, ale nezachycuje morální (ekonomické) opotřebení dlouhodobého majetku. Časové pak mohou být stanoveny jako rovnoměrné, zrychlené nebo zpomalené. (Sedláček, 2005) Dále je možné od roku 2010 využít pro stavby, byty a nebytové prostory, samostatné movité věci a soubory movitých věcí metodu komponentních odpisů. Tato metoda spočívá v rozdělení jednoho hmotného majetku na části, které mají různou dobu životnosti. Tato metoda nelze využít pro daňové odpisování.

Pro provedení daňového odpisu musí účetní jednotka zařadit daný majetek do příslušné odpisové skupiny. Daňové odpisy jsou plně v kompetenci zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

Daňové odpisování může být provedeno třemi způsoby:

- zrychleně, ze začátku lze odpisovat větší část z ceny a ke konci období naopak, což vede každý rok k jiné výši odpisů,
- rovnoměrně, s výjimkou prvního roku se odpisuje stejná částka,
- časové odpisy, uplatňují se u vyčleněného majetku (lomů, pískovišť, modelů apod.) a majetku, kde životnost je předepsána, zde jsou pak účetní odpisy shodné s daňovými. (Kukalová a kol., 2015)

Tabulka 1 Odpisové kategorie

Odpisová skupina	Minimální doba odepisování	Příklad odpisovaného majetku
1	3 roky	Zvířata, kancelářská technika a počítače, nářadí, nástroje
2	5 let	Většina pracovních strojů, nákladní automobily, traktory, autobusy, osobní a dodávková vozidla
3	10 let	Stroje oceláren, parní kotle, tramvaje, vozy metra, dopravníky
4	20 let	Věže, stožáry, budovy z lehkých hmot, plynovody, energetická výrobní díla, inženýrské sítě
5	30 let	Budovy a haly pro průmysl, zemědělství a stavebnictví, byty, nebytové prostory, mosty, silnice a dálnice, vodní díla
6	50 let	Administrativní budovy, odchodní domy, školy, hotely

Zdroj: Kukalová a kol. (2015), Vlastní zpracování

3.6.4 Kapitál podniku

Chceme-li vyjádřit původ majetku, z jakých finančních zdrojů byl pořízen, hovoříme o zdrojích financování nebo o pasivech. Jinými slovy pasiva vyjadřují závazek podniku k aktivům, která spravuje. Charakteristickými znaky je existence závazků, jejichž plnění i v budoucnu vyvolá snížení aktiv podniku; hospodářská operace vyvolávající současný závazek podniku již proběhla v minulosti; je známa doba splatnosti dluhu a jeho výše vyjádřená v penězích a je znám věřitel, vůči němuž závazek existuje. (Sedláček, 2005)

Z hlediska vlastnictví dělíme pasiva dvojným způsobem – vlastní kapitál a cizí zdroje. Za **vlastní kapitál** považujeme veškeré prostředky vložené vlastníkem či společníky, kteří mají nárok na aktiva podniku, která spravují. Tento druh kapitálu značí určitou finanční nezávislost podniku, ale dochází zde k vyššímu riziku, pokud majitel firmy ručí i vlastním majetkem. Vlastní kapitál je oceněn hodnotou zaznamenanou v účetnictví. (MAŘÍK, 2017)

Vlastní kapitál je dle Dvořákové (2017) členěn na:

- základní kapitál – zde se shromažďují peněžité i nepeněžité vklady společníků,
- kapitálové fondy – tvořeny z kapitálových vkladů, které nezvyšují základní kapitál podniku (dary, ostatní vklady společníků, emisní ážio, dotace, dividendy, oceňovací rozdíly z majetku),
- fondy ze zisku – vytvářejí se ze zákona nebo na základě ustanovení společnosti, kdy mají krýt neočekávaná rizika (mezi zákonné fondy patří např. rezervní fond),
- nerozdělený výsledek hospodaření (zisk/ztráta) minulých období,
- výsledek hospodaření (zisk/ztráta) probíhajícího období.

V případě **cizích zdrojů** se jedná o závazky vůči věřitelům, za které podnik musí platit úroky nebo jiné výdaje spojené se získáním daného kapitálu.

Členění cizích zdrojů dle Sedláčka (2005):

- rezervy – ty vytváří podnik za určitým účelem např. na opravy dlouhodobého majetku či pro případ nastalých rizik,

- dlouhodobé závazky – tvořeny emitovanými dluhopisy, závazky k jiným podnikům, závazky z pronájmu, přijatými zálohami, směnkami k úhradě nebo ostatními dlouhodobými závazky, které mají splatnost delší než 1 rok,
- krátkodobé závazky – představují dlužné částky dodavatelům za výrobky dodané na obchodní úvěr, zálohy přijaté od odběratelů, půjčky, částky nevyplacených mezd a platů, nezaplacené daně a pojištění, ostatní závazky ke společníkům a zaměstnancům,
- bankovní úvěry – závazky vůči finančním institucím.

Poskytování cizího kapitálu je vázáno úrokem a poplatky, což zvyšuje jeho náklady na pořízení, ale i přesto může být cizí kapitál výhodnější pro pořízení majetku než nákup z vlastního kapitálu, jelikož úroky jsou schopny snižovat základ daně.

3.6.5 Oceňování majetku podniku

Jednotlivá aktiva podniku podléhají oceňování individuálně na základě zákona o účetnictví. K tomuto okamžiku dochází při vzniku účetního případu nebo ke konci rozvahového dne či k jinému dnu, ke kterému se účetní uzávěrka sestavuje.

Z jednotlivých složek majetku a závazků se oceňují dle zákona č. 563/1991 Sb. § 25 následující:

- hmotný majetek kromě zásob, s výjimkou hmotného majetku vytvořeného vlastní činností pořizovacími cenami,
- hmotný majetek kromě zásob vytvořený vlastní činností vlastními náklady,
- zásoby, s výjimkou zásob vytvořených vlastní činností pořizovacími cenami,
- zásoby vytvořené vlastní činností vlastními náklady,
- peněžní prostředky a ceniny jejich jmenovitými hodnotami,
- podíly, cenné papíry a deriváty pořizovacími cenami,
- pohledávky při vzniku jmenovitou hodnotou; při nabytí za úplatu nebo vkladem pořizovací cenou; závazky jmenovitou hodnotou,
- nehmotný majetek kromě pohledávek, s výjimkou nehmotného majetku vytvořeného vlastní činností pořizovacími cenami,

- nehmotný majetek kromě pohledávek vytvořený vlastní činností vlastními náklady,
- příchovky zvířat vlastními náklady,
- kulturní památky, sbírky muzejní povahy, předměty kulturní hodnoty a církevní stavby, pokud není známa jejich pořizovací cena, ve výši 1 Kč,
- majetek v případech bezúplatného nabytí, s výjimkou majetku peněžních prostředků a cenin jejich jmenovitých hodnot, anebo majetek v případech, kdy vlastní náklady na jeho vytvoření vlastní činností nelze zjistit,
- ostatní majetek.

Výše zmíněná aktiva se dle Paďoura (2007) oceňují dle stanovených podmínek vstupních cen:

- pořizovací cena – cena, za kterou byl majetek pořízen spolu s ostatními náklady souvisejícími s pořízením,
- reprodukční pořizovací cena, odpovídá ceně v době, kdy se o ní účtuje,
- vlastní náklady, u zásob vytvořených vlastní činností, mezi které se řadí přímé náklady vynaložené na výrobu, popřípadě nepřímé náklady, které se vztahují k výrobě.

K oceňování dochází u majetku i v případě vyskladňování. Nastává to především u majetku oběžného, tedy zásob. Hlavním důvodem je zjištění aktuální ceny, kterou můžeme zjistit na základě zvolených metod oceňování, kterými jsou (Paďour, 2007):

- aritmetický průměr proměnlivý pořizovacích cen zásob, který se přepočítává při každém novém příjmu,
- aritmetický průměr periodický pořizovacích cen zásob, který se přepočítává dle stanoveného časového rozpětí např. jednou měsíčně,
- metoda FI-FO („first in, first out“) vychází z ceny, s kterou byly dané položky naskladněny, tak jsou poté vyskladněny a přibližují se tak tržním cenám,

- metoda LI-FO (last in-first out) tato metoda se v České republice nevyužívá, jelikož zde dochází k velkému rozdílu mezi oceňovanou hodnotou a tržní cenou, kdy první odchází ze skladu položka, která byla naposledy naskladněna.

Podle Pulkraba a kol. (2007) se peněžní hotovost a vklady podniku v peněžních ústavech oceňují v účetní (nominální) výši, stejně se oceňují pohledávky, které nejsou nedobytné a dluhy (pasiva).

Cizí kapitál, pokud není ve formě cenných papírů, se oceňuje jmenovitou hodnotou. U cenných papírů rozhoduje o jejich ocenění nejen tržní hodnota, ale i různé iracionální faktory jako například politická nebo tržní situace či finanční pozice emitenta. Vlastní kapitál je oceněn hodnotou zaznamenanou v účetnictví. (Synek, Kislíngrová, 2015)

3.6.6 Inventarizace

Inventarizace jako součást účetnictví přispívá ke správnosti a průkaznosti. Jedná se o stanovení skutečného stavu zásob ke dni účetní uzávěrky a porovnání se stavem v účetnictví. Tyto dva stavy se vždy musí rovnat, pokud tomu tak není, dochází k inventurnímu srovnání na základě inventurních rozdílů. Každá účetní jednotka je povinna provádět inventarizaci, alespoň jedenkrát do roka a v tom samém období musí být zaúčtovány i inventurní rozdíly. Veškeré požadavky na inventarizaci by měly být popsány ve vnitropodnikové směrnici. Pro správnost inventarizace by mělo být výchozí správné označení zásob a pořádek v administrativě každého skladu. Dokumentaci k inventarizaci musí každá účetní jednotka uchovávat po dobu 5 let dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, § 29 – 30.

Druhy inventarizace můžeme rozdělit dle několika dílčích hledisek (Pilařová, 2016):

- řádná a mimořádná – hlavní aspektem je zde doba, kdy je inventarizace prováděna, zda v řádném termínu účetní uzávěrky nebo v mimořádném termínu účetní uzávěrky,
- periodická a průběžná se vyznačuje četností, tedy u periodické inventury dochází k inventuře pravidelně k určitému datu, kdežto u průběžné, která

počítá s rozmístěním zásob na více skladových místech, se sleduje stav neustále,

- fyziká a dokladová závisí na podstatě dané inventury, kdy fyzické inventuře podléhá hmotný i nehmotný majetek a dokladová inventura je používána u pohledávek a závazků.

Samotná činnost inventarizace prochází několika fázemi, kdy dochází k přípravě všeho potřebného pro samotnou inventuru. Stanovení kontrolní komise a její pravomoci, určení termínu inventarizace a vše potřebné pro provedení řádné inventarizace. Při daném procesu je důležitým faktem právě samotná inventura, což je skutečné zjištění stavu daných zásob a zaznamenání do protokolů k tomuto určeným. Důležitým hlediskem je zde věrohodnost a pravdivost zjištěného stavu.

V případě špatně provedené inventury dochází ke zkreslení hospodářského výsledku, z důvodu zaúčtování nesprávných inventurních rozdílů. Poté, co je řádně provedena inventura, se přechází k fázi porovnání s účetním stavem a vyhodnocení tak celkové inventarizace a zaúčtování již zmíněných inventurních rozdílů. Právě výše rozdílů rozhoduje, zda je rozdíl zaúčtován jako přebytek, přirozený úbytek či manko. Pokud rozdíl přesahuje přirozený úbytek, měla by být prověřena příčina daného stavu, popřípadě po zjištění převedena odpovědnost za vzniklou škodu na příslušnou osobu.

3.6.7 Účetní výkazy

Zákon o účetnictví stanoví rozsah a způsob vedení účetnictví, požadavky na jeho průkaznost a podmínky předávání účetních záznamů finančnímu úřadu. Úkolem těchto výkazů je informovat o celkové finanční situaci daného podniku, o jeho pozici či výkonnosti. Účetní jednotky sestavují účetní výkazy podle zařazení do jedné ze čtyř kategorií účetních jednotek (mikro, malá, střední a velká). Zařazení do příslušné kategorie je závislé na dosažení (překročení) stanovených kritérií (alespoň dvou ze tří): hodnota aktiv, čistý obrat a průměrný počet zaměstnanců k rozvahovému dni. (Strakošová, 2018)

Na základě ukazatelů výroční zprávy z roku 2019 firma JACER – CZ, a.s. spadá do kategorie střední účetní jednotky.

Aktiva celkem: 308 494 000 Kč

Čistý obrat: 619 446 000 Kč

Počet zaměstnanců: 85

Tabulka 2 Kategorie účetních jednotek

Kategorie	Mikro	Malá	Střední	Velká
Aktiva celkem	9 000 000 Kč	100 000 000 Kč	500 000 000 Kč	500 000 000 Kč
Roční úhrn čistého obratu	18 000 000 Kč	200 000 000 Kč	1 000 000 000 Kč	1 000 000 000 Kč
Průměrný počet zaměstnanců	10	50	250	250
	Překročí max. 1 hraniční hodnotu daných kritérií	Není mikro a překročí max. 1 hraniční hodnotu daných kritérií	Není mikro ani malá a překročí max. 1 hraniční hodnotu daných kritérií	Překročí alespoň dvě z hraničních hodnot daných kritérií

Zdroj: Vlastní zpracování dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví

Mezi účetní výkazy patří:

- Rozvaha,
- Výkaz zisku a ztrát,
- Cash flow,
- Přehled o změnách vlastního kapitálu,
- Příloha v účetní závěrce.

Rozvaha nám podává informace o majetku podniku a způsob jeho krytí. Základem správnosti každé rozvahy je bilanční rovnice, kde pasiva se musí rovnat aktivům. V rozvaze se zaznamenává celá majetková a kapitálová struktura dle předešlých kapitol.

Výkaz zisku ztrát také nazývaný jako výsledovka slouží účetní jednotce k zaznamenání nákladů a výnosů podniku. Důležitým aspektem je rozčlenění na provozní, finanční a mimořádné náklady a výnosy, které při vzájemném odečtení tvoří hospodářský výsledek za dané účetní období. Provozní náklady a výnosy nalezneme na účtech: 50–55 pro náklady a 60–64 pro výnosy. Na těchto účtech se zaznamená hlavní samostatná činnost podniku. Finanční náklady a výnosy evidujeme na účtech 56–57 pro náklady a 66 pro výnosy, kam patří peněžní prostředky, úroky a investiční nástroje jako jsou cenné

papíry. Mimořádné náklady a výnosy, se soustřeďují na účtech 58 pro náklady a 68 pro výnosy, kde se vykazují neočekávané události. (Šteker, Otrusilová, 2016)

Podstatou výkazu cash flow je soubor peněžních toků plynoucích napříč podnikem, které účetní jednotka vydělala a jakým způsobem s nimi naložila. Tyto informace jsou důležité nejen pro samotný podnik, ale i pro věřitele a investory. Sestavení výkazu lze provést metodou přímou a nepřímou. Přímá metoda se používá velice zřídka, protože je náročná z důvodu sledování veškerých peněžních toků všech účetních dokladů a jejich účetních operací, což u větší firmy může být nereálné. Proto se využívá upravená metoda přeměny nákladů a výnosů ve výsledovce na příjmy a výdaje prostřednictvím změny na účtech aktiv a pasiv. U nepřímé metody se vychází z upravování hospodářského výsledku. (Bartůněk, Vala, 2014)

Přehled o změnách vlastního kapitálu musí účetní jednotka povinně sestavovat k účetní uzávěrce dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění. Podává informace o změnách vlastního kapitálu a vlivech, které na něho působí, jako jsou například vklady či výběry majitelů, hospodářský výsledek podniku aj.

Příloha v účetní závěrce má doplňující charakter k účetním výkazům, který je dán vyhláškou č. 500/2002 Sb. Doplňujícími informacemi může být počet zaměstnanců, množství úvěrů a půjček včetně úrokových sazeb, metody odpisování nebo jiné závazné informace o účetní jednotce. Příloha se sestavuje na základě vyhlášky v plném nebo zkráceném rozsahu. Rozhodujícím znakem je zde velikost účetní jednotky a provádění účetního auditu.

3.6.8 Daňové dopady

Veškeré právnické osoby, které jsou povinné vést účetnictví, podléhají daňové povinnosti dle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Poplatníci daně z příjmů právnických osob jsou právnické osoby a subjekty uvedené v § 17 odst. zákona o daních z příjmů, které mají sídlo na území ČR. Jejich daňová povinnost se vztahuje na příjmy ze zdrojů na území ČR i na příjmy plynoucí ze zahraničí. Dále pak právnické osoby a subjekty, které nemají na území ČR sídlo a jejich daňová povinnost, se vztahuje pouze

na příjmy ze zdrojů na území ČR. Jedná se o daň uvedenou v daňovém přiznání, kde předmětem daně jsou příjmy z veškeré činnosti a z nakládání s veškerým majetkem, není-li zákonem o daních z příjmů stanoveno jinak. Daňové přiznání musí odevzdat každý podnikatelský subjekt správci daně do konce 3. měsíce po uplynutí zdaňovacího období. Možnost odevzdání daňového přiznání lze prodloužit k prvnímu dni 7. měsíce za podmínky, že přiznání bude zpracováno daňovým poradcem nebo účetní uzávěrka bude ověřena auditorem. Další prodloužení lze provést až o 3 měsíce správcem daně na základě požadavku poplatníka nebo automaticky o 10 měsíců po zdaňovacím období, pokud se vyskytnou v daňovém přiznání příjmy plynoucí ze zahraničí.

Hlavním údajem pro určení daně pro daňové přiznání je účetní hospodářský výsledek za dané zdaňovací období. Hospodářský výsledek je zaznamenán ve výkazu zisku a ztrát, kde jsou od výnosů odečteny náklady a vzniká zisk či ztráta. Po odečtení výnosů vyňatých ze zdanění či zdaněných samostatně a osvobozených výnosů, musíme ještě přičíst náklady daňově neuznatelné a související s vyjmutými příjmy. To vše nám vytvoří průběžný základ daně, od kterého lze odečíst odčitatelné položky podle § 34 zákona č. 586/1992 Sb. Tímto vzniká základ daně, určený k výpočtu daňové povinnosti prostřednictvím sazby daně, která činí 19 %. V poslední části je možné od vypočtené daně odečíst slevy na dani dle § 35 a § 35a-35b zákona č. 586/1992 Sb. Po odečtení slev vzniká konečná daňová povinnost podnikatelského subjektu.

Jedním z velkých daňových dopadů, které působí na podnik, je daň z přidané hodnoty, dále jen DPH, kterou upravuje zákon č. 235/2004 Sb. Plátcem DPH se podnikatelský subjekt stává, pokud se jeho sídlo nachází v tuzemsku a jeho obrat je za posledních 12 po sobě jdoucích měsíců vyšší než 1 000 000 Kč dle § 6 zákona o DPH. Plátcem se lze stát i dobrovolně bez splnění předešlých podmínek.

Předmět daně u DPH podle §2 zákona č. 235/2004 Sb.:

- Dodání zboží nebo převod nemovitosti anebo přechod nemovitosti v dražbě (dále jen „převod nemovitosti“) za úplaty osobou povinnou k dani v rámci uskutečňování ekonomické činnosti, s místem plnění v tuzemsku.

- Poskytnutí služby za úplatu osobou povinnou k dani v rámci uskutečňování ekonomické činnosti, s místem plnění v tuzemsku.
- Pořízení zboží z jiného členského státu Evropské unie (dále jen „členský stát“) za úplatu, uskutečněné v tuzemsku osobou povinnou k dani v rámci uskutečňování ekonomické činnosti nebo právnickou osobou, která nebyla založena nebo zřízena za účelem podnikání, a pořízení nového dopravního prostředku z jiného členského státu za úplatu osobou, která není osobou povinnou k dani.
- Dovoz zboží s místem plnění v tuzemsku.

Zdaňovacím obdobím pro DPH bývá převážně kalendářní měsíc, ale v případě, že plátce daně nepřekročí za příslušný kalendářní rok obrát 10 000 000 Kč, není nespolehlivý plátce, není skupinou a oznámí změnu zdaňovacího období správci daně do konce měsíce ledna daného kalendářního roku, jeho zdaňovacím obdobím se stává kalendářní čtvrtletí. Povinností plátce pro vyúčtování a odvedení DPH je řádné vedení a kontrola vstupních i výstupních dokladů, které jsou správně zařazeny do příslušného zdaňovacího období a zdaněny patřičnou sazbou daně základní 21%, první sníženou 15% nebo druhou sníženou 10%. Určení sazby je definováno v zákoně o dani z přidané hodnoty.

4 Vlastní práce

Praktická část práce se zaměřuje na představení firmy JACER – CZ, a.s. a výběr nejvhodnějšího účetního softwaru pro specifickou firmu, působící nejen v oblasti dřevozpracujícího průmyslu a obchodu se dřevem. Tato činnost představuje podstatný podíl obchodního obratu. Podstatnou částí práce je provedení analýzy nabídky účetních softwarů na trhu vzhledem k požadavkům firmy, pro kterou je výběr uskutečňován a vzhledem ke stanoveným kritériím.

4.1 Informace o firmě JACER – CZ, a.s.

Prvopočátek společnosti JACER – CZ, a.s. se datuje od roku 1990, kdy v tomto roce byl vydán živnostenský list, na jehož základě byla provozována lesnická činnost v podobě pěstování lesa a těžby dřeva. V roce 1992 se změnila právní forma společnosti na společnost s ručením omezeným, z důvodu rozšíření činnosti o vlastní pilnici a výrobu. Následně se v roce 1999 změnila právní forma společnosti na akciovou společnost se základním kapitálem 1 000 000 Kč, který byl po té navýšen na částku 10 000 000 Kč a splacen do 100%.

Od založení společnosti se působení firmy rozšířilo do několika dalších oblastí podnikání, a to především do autodopravy, kdy pro lesnickou činnost bylo potřeba pořídit speciální tahače na přepravu dřevní hmoty a stroje pro těžbu dřeva. Další činností společnosti je zejména dřevovýroba – výroba dřevěných obalů a palet určených především pro balení stavebních a automobilových skel. Na základě neustálého vývoje nových technologií a moderních výrobních prostor může v současné době firma vyrábět kvalitní dřevěné obaly, které prochází důslednou výstupní kontrolou. V roce 2014 firma investovala do rekonstrukce areálu v Předlicích v Ústí nad Labem, jenž je ve vlastnictví společnosti. V areálu se nachází multifunkční prostor Konírna a Školící centrum, ve kterém se konají různé workshopy společenské akce a svatby. Od roku 2015 je realizován projekt RÁJ DŘEVA, který má za úkol vybudovat síť maloobchodních prodejen a velkoobchodních skladů. Cílem těchto prodejen a skladů je umožnit firmám i koncovým zákazníkům nakupovat kvalitní dřevařský materiál přímo od výrobce. V současné době

jsou po celé České republice 4 prodejny včetně skladů, kde je nabízen široký sortiment klasického dřevařského materiálu.

Společnost se v současné době dělí na následující divize:

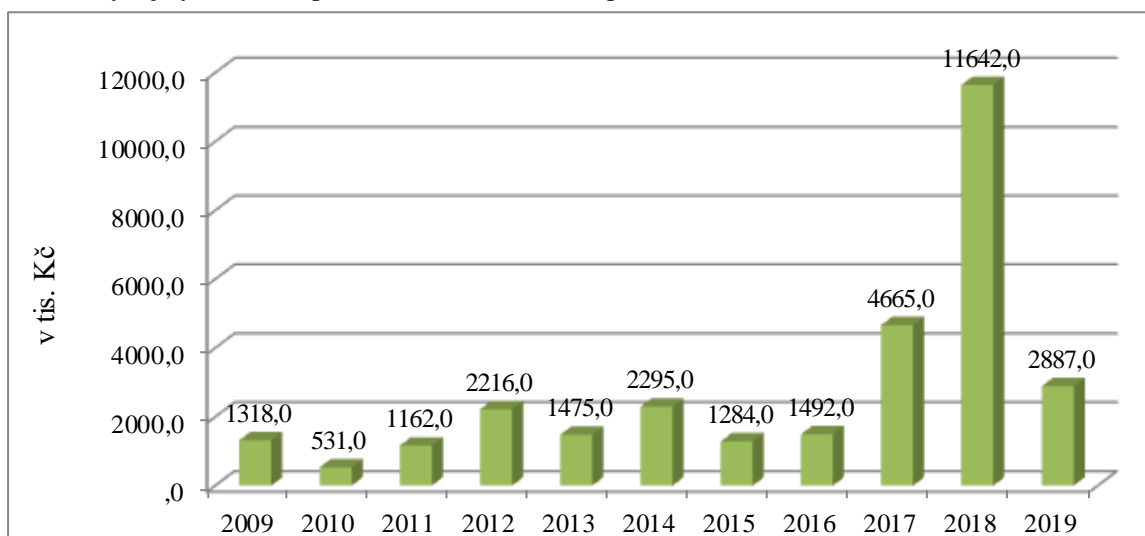
- Lesnická činnost,
- Autodoprava,
- Dřevovýroba,
- Maloobchod a velkoobchod,
- Dřevostavby,
- Školící centrum.

Společnost se v průběhu vývoje stala i držitelem několika certifikátů, jejichž podmínky musí striktně dodržovat a splňovat tím stanovené požadavky kontrolované auditem:

- Certifikát systému řízení kvality dle normy ISO 9001:2016.
- Certifikát systému ověřování spotřebitelského řetězce dřeva C-O-C založená na systému FSC v rámci pravidel ČR CFCS 2002:2013, postupně až revize 3.
- Certifikát environmentálního systému řízení dle normy ISO 14001:2016
- Certifikát bezpečnosti a ochrany zdraví při práci dle specifikace OHSAS 18001:2008.

Firma zaznamenává největší rozmach v posledních třech letech, kdy zainvestovala do rozšíření několika divizí (obchod a velkoobchod, autodoprava, dřevostavby), které spolu s ostatními přispěly ke zvýšení zisku společnosti. Nejvyššího výsledku hospodaření zaznamenala hlavně v roce 2018, díky příznivé ekonomické situaci na trhu, Graf 1 uvádí přehled vývoje výsledku hospodaření z běžné činnosti po zdanění v letech 2009-2019.

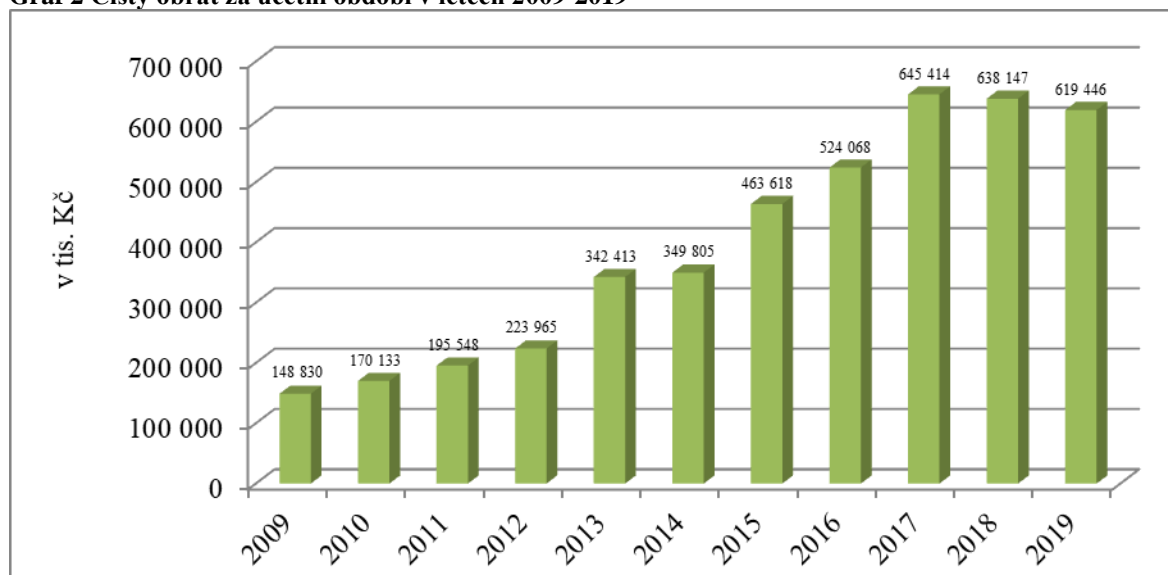
Graf 1 Vývoj výsledku hospodaření z běžné činnosti po zdanění v letech 2009-2019

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výročních zpráv společnosti JACER – CZ, a.s.

Nejvýraznější růst firmy je patrný v Grafu 2., kde je uveden čistý obrat firmy v letech 2009 až 2019. Společnost každý rok zaznamenala rapidní nárůst tržeb. Hlavní roli zde hraje fakt, že firma proniká na trh v mnoha oblastech a řadí se mezi silné konkurenty ve svém oboru.

Graf 2 Čistý obrat za účetní období v letech 2009-2019

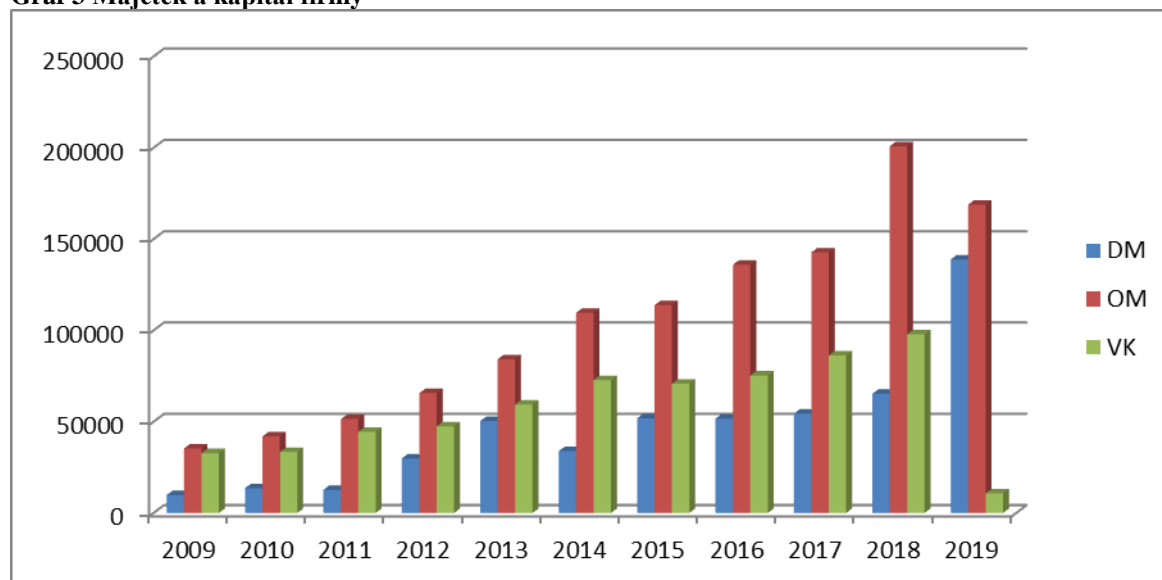

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výročních zpráv společnosti JACER – CZ, a.s.

Růst obchodního obratu firmy je doprovázen i nárůstem aktiv. Graf 3 zobrazuje průběh pořízení dlouhodobého majetku, nárůst oběžného majetku a vlastního kapitálu

ve sledovaném čase. I zde je znatelný růst na všech úrovních, kde největší růst je především u oběžného majetku, což je způsobeno postupným otevíráním nových prodejen RÁJ DŘEVA.

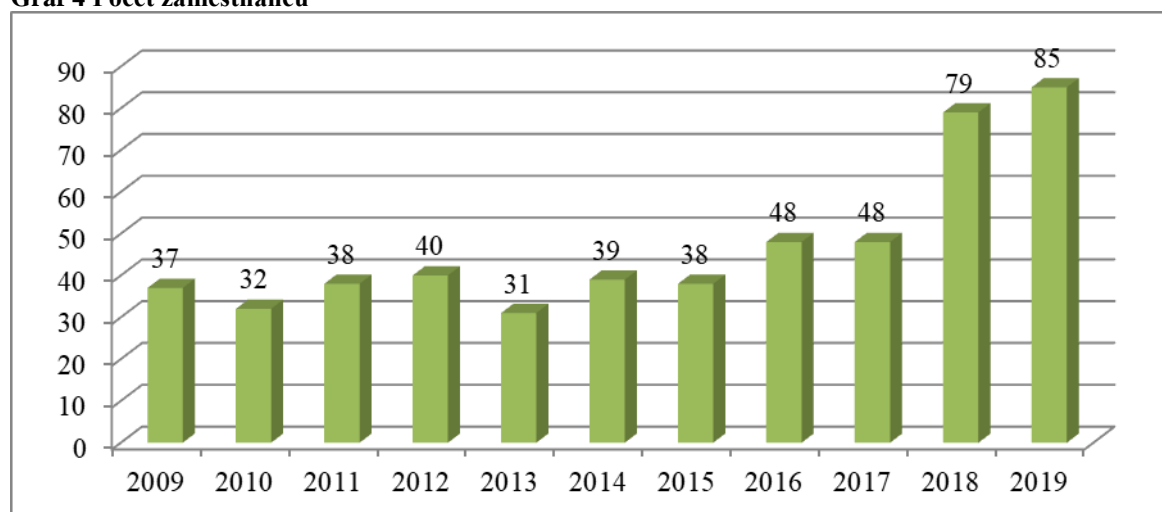
Graf 3 Majetek a kapitál firmy

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výročních zpráv společnosti JACER – CZ, a.s.

Ruku v ruce s výrazným rozvojem společnosti, dochází k podstatnému nárůstu počtu zaměstnanců ve firmě, což naznačuje Graf 4.

Graf 4 Počet zaměstnanců

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výročních zpráv společnosti JACER – CZ, a.s.

4.2 Účetní zásady a metody

Firma Jacer – CZ, a.s. aplikuje obecné účetní zásady v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví a Vyhláškou č. 500/2002 Sb. a Českými účetními standarty pro podnikatele a taktéž pro účetní metody, které jsou určeny podnikatelům účtujícím v soustavě podvojného účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Způsoby oceňování, které společnost používá, jsou následující: dlouhodobý nehmotný majetek se oceňuje v pořizovacích cenách, které obsahují cenu pořízení a náklady s pořízením související. Dlouhodobý hmotný majetek se také oceňuje v pořizovacích cenách, které obsahují cenu pořízení, clo, náklady na dopravu a další související náklady. Podíly a cenné papíry tvořící finanční majetek se oceňují v pořizovací ceně. Peněžní prostředky tvoří ceniny, peníze na bankovních účtech a v hotovosti. Účtování zásob je prováděno způsobem A, kdy se v průběhu účetního období pořízení zásob účtuje na vrub příslušných zásob. Jedná se o cenu pořízení a všech souvisejících nákladů. Pohledávky se oceňují při vzniku jmenovitou hodnotou, avšak v případě pochybných pohledávek se hodnota snižuje pomocí opravných položek na vrub nákladů na jejich realizační hodnotu, prostřednictvím specifického posouzení. U účtování v cizí měně je využita metoda přepočtu údajů v cizí měně na českou měnu pomocí denního kurzu, který je pevně stanoven účetní jednotkou a navazuje na platný kurz vyhlášený Českou národní bankou.

Odpisy se počítají na základě pořizovací ceny a předpokládané doby životnosti daného majetku. U způsobu odepisování jsou užívány odpisy dle zákona o dani z příjmů v rovnoměrné a zrychlené podobě. Dále účetní jednotka neeviduje žádné opravné položky k majetku a oprávkky k majetku stanovuje na základě odpisového plánu, který čerpá zdrojové informace z evidence hmotného majetku.

Základ daně z příjmů se počítá pomocí platné daňové sazby z účetního zisku zvýšeného či sníženého o trvale nebo dočasně neuznatelné náklady a nezdaňované výnosy. Zohledňují se také položky snižující základ daně, odčitatelné položky a slevy na dani z příjmů.

4.3 Požadavky společnosti na software

Společnost JACER – CZ, a.s. si stanovila následující požadavky na výběr vhodného účetního systému:

- vedení podvojného účetnictví
- legislativní normy pro firmy podléhající auditu
- odpovídající cena
- sledování oprav v záznamech
- účtování v cizích měnách a kurzových rozdílech
- e-shop
- sdílení dokumentů
- modul skladové hospodářství
- modul personalistika
- modul pokladna
- modul fakturace
- modul intrastat
- modul doprava
- modul obecných importů
- modul bankovní operace
- dostupnost demo verze
- pravidelné aktualizace, které reagují na legislativu
- funkce na principu předkontakcí
- možnost vlastních tiskových sestav
- plánování a manažerské výkazy
- vynikající reference
- generátor sestav
- modul mzdy
- modul evidence majetku
- modul účetnictví
- modul výroby
- modul řízení peněžních toků
- modul leasing
- středisková analýza

Účetní program by měl být dostačující pro střední firmu o velikosti nad 50 zaměstnanců. Důležitým požadavkem je, aby byl program kompatibilní s operačním systémem Windows 10 a byl přístupný na terminálovém připojení. Firma požaduje, aby byli před implementací účetního programu její zaměstnanci řádně proškoleni a v začátcích ostrého běhu programu, bylo nabídnuto telefonické a online poradenství. Spuštění softwaru se předpokládá k 1. 1. 2021.

Základním specifíkem hledaného programu by měla být jeho otevřenost. Jelikož firma působí v různých oborech, je zapotřebí, aby byla možná určitá kompatibilita vybraných modulů s externími programy či aplikacemi. Jedná se zejména o připravovaný e-shop, který nemůže být zcela typický jako u jiných produktů na trhu, protože by v praxi nebylo možné expedovat poštou různé délky a typy řeziva na přání zákazníka. Jednalo by se spíše o funkci rezervačního systému na jednotlivých pobočkách, kdy zákazník na webových stránkách zhotoví objednávku a ve vybraném programu se dané zboží zarezervuje a vytvoří objednávku pro vyzvednutí či zavezení zboží zákazníkovi.

Dalším požadavkem je možnost importů XLS přímo do skladového modulu z důvodu spolupráce s Lesy ČR pro kvalitnější zpracování a přehlednější evidenci. Důvodem je zefektivnění dané práce a snaha o import dat nápočtů přímo do určeného skladu, který je přidělen statistické územní jednotce. Import XLS je také důležitý z důvodu zpracování inventur zboží na skladech, u kterých jsou využívány QR kódy. Na základě aplikace ve čtečkách QR kódů, jsou vyhotovena data o kontrolovaném množství a druhu zboží. Data je potřeba importovat přímo do programu a porovnat je s účetním stavem.

Jedním z důležitých požadavků na program je možnost analytického zpracování dat napříč celou firmou, aby bylo možné sledovat výsledky jednotlivých divizí. Jedná se např. o možnost generování ziskovosti jednotlivých zakázek, množství nakoupeného a prodaného zboží či materiálu v rámci jednotlivých druhů a rozměrů apod.

4.4 Nabídka vhodných účetních softwarů na českém trhu

Na českém trhu je široká nabídka účetních systémů, ale toto velké množství různých produktů způsobuje to, že se zákazník často špatně orientuje při výběru toho nejvhodnějšího. Řada ERP systémů se setkává s problémem neucelenosti, což znamená u určitých modulů nemožnost propojenosti či nefunkčnost podle specifických požadavků konkrétních firem. Proto řada firem nejdříve investuje do nákupu základních modulů a poté až přechází k rozšíření systému o specifické moduly podle vlastních potřeb. Hlavním rysem úspěšného výběru účetního systému by mělo být naprosté přizpůsobení se požadavkům zákazníka.

Z široké nabídky programů na českém trhu byly pro budoucí analýzu vybrány následující produkty.

Tabulka 3 Vybrané produkty na trhu

Název softwaru	Dodavatel	Webové stránky
ABRA	ABRA Software a.s.	www.abra.eu
Altus Vario	Altus software s.r.o.	www.vario.cz
Byznys	Byznys software, s.r.o.	www.byznys.eu
Control	Control spol. s r. o.	www.control.cz
EKONOM systém	ELISOFT, s.r.o.	www.ekonom-system.cz
Eso9	ESO9 international a.s.	www.eso9.cz

Helios	Asseco Solutions, a. s.	www.helios.eu
Microsoft Dynamics NAV	NAVISYS s.r.o	www.navisys.cz
Money	Solitea Česká republika, a.s.	www.money.cz
SB KOMPLET	H&M Datasoft	www.sbkomplet.cz
K2	K2 atmitec s.r.o.	www.k2.cz
Pohoda Premium	STORMWARE s.r.o.	www.pohoda.cz
Versino	Versino CZ, s.r.o.	www.versino.cz
Vema	Vema, a. s.	www.vema.cz
WinDUO	ČAPEK – WinDUO, s.r.o.	www.winduo.cz
QI	DC Concept a.s.	www.qi.cz

Zdroj: Vlastní zpracování

Požadavky na účetní systém se stanovenými body:

- Vedení podvojného účetnictví (bodů 10),
- Připojení na vlastní server pomocí terminálového účtu, kompatibilní s operačním systémem Windows (bodů 10),
- Vhodné pro firmu s 50 a více zaměstnanci (bodů 10),
- Podpora (bodů 10) – zajištění rychlé a odborné pomoci a podpory ze strany výrobce nebo prodejce softwaru, aby v případě, pokud něco nefunguje či uživatel něčemu nerozumí, existovala možnost využít odbornou konzultaci, helpdesk nebo hotline, který firmě pomůže, vhodné použít bodové hodnocení určující kvalitu a nabídku podpory,
- Demo verze – nejdůležitější stanovisko pro hodnocení programu, které je bodováno, z hlediska náročnosti průběhu stahování demo verze (bodů - okamžité stažení 10b, náročnost stažení 5b., není demo 0b.),
- Reference (bodů 5) – od firem působících ve stejném oboru
- Možnost účtování více firem (bodů 5) – vedení účetnictví v rámci skupiny podniků,
- Propojenost s MS Office (bodů 5) – možnost propojení s MS Excel a MS Outlook,
- Bezpečnost (bodů 10) – zachování vstupních i výstupních dat v požadované formě, vypracovaný systém uživatelských práv různé úrovně znemožňující zneužití dat neoprávněnou osobou, ale i ochranu před neúmyslným poškozením dat nebo jejich ztrátou například v důsledku uživatelské

neznalosti programu, výsledkem může být zpětné dohledání – kdo a kdy operaci provedl (pořízení, změnu, ale i smazání dat),

- Externí výstupy (bodů 5) – zajištění výstupů dat pro státní instituce (např. finanční úřady, ČSSZ, zdravotní pojišťovny, celní úřady, úřady práce nebo český statistický úřad) v požadovaném formátu, nejčastěji se jedná o formát XML nebo PDF.
- Otevřenost (bodů 5) – pro nové požadavky firmy, autor programu je schopen zakomponovat specifické požadavky do stávajícího programu a propojit je s ostatními částmi programu, míra otevřenosti programu vůči externím aplikacím a programům.

Vybrané nabízené programy na trhu byly podrobeny hodnocení, v němž je každý požadavek ohodnocen body, které odpovídají jeho splnění. Srovnání je přehledně uvedeno v tabulce 4.

Tabulka 4 Hodnocení dodavatelů

Název softwaru	Vedení podvojného účetnictví	Připojení	Vhodné pro firmu s 50 a více zaměstnanci	Podpora	Demo verze	Reference	Možnost účtování více firem	Propojenost s MS Office	Bezpečnost	Externí výstupy	Otevřenost	Celkem
ABRA	10	10	0	10	5	5	5	5	10	5	5	70
Altus Varío	10	10	0	10	5	0	5	5	10	5	5	65
Byznys	10	10	0	0	0	0	0	5	0	0	5	30
Control	10	10	0	0	0	5	0	0	0	5	0	30
EKONOM systém	10	10	0	0	10	0	0	5	0	0	0	35
Eso9	10	10	0	0	5	0	0	0	0	0	0	25
Helios	10	10	10	10	10	5	5	5	10	5	5	85
Microsoft Dynamics NAV	10	10	0	0	0	0	0	5	0	0	0	25
Money	10	10	10	10	10	5	5	5	10	5	5	85
SB KOMPLET	10	10	0	0	5	0	0	5	0	5	0	35
K2	10	10	0	10	0	0	0	5	10	0	0	45
Pohoda	10	10	10	10	10	5	0	5	0	5	5	70
Versino	10	10	0	0	0	0	0	5	0	0	0	25
Vema	10	10	0	10	0	5	5	5	10	5	5	65
WinDUO	10	10	0	0	5	0	0	0	0	0	0	25
QI	10	10	0	0	0	0	0	5	0	0	0	25

Zdroj: Vlastní zpracování

Pokud dané kritérium nebylo splněno či nebyla možnost objektivního zjištění z důvodu nedostatku informací, bylo hodnoceno 0 body. V tabulce 4 jsou uvedeny vybrané programy, které dosáhly nejvíce bodů.

Tabulka 5 Vybrané účetní programy s nejvyšším počtem dosažených bodů

Pohoda	STORMWARE s.r.o.	www.pohoda.cz
Helios	Asseco Solutions, a.s.	www.helios.eu
Money	Solitea Česká republika, a.s.	www.money.cz
ABRA	ABRA Software a.s.	www.abra.eu

Zdroj: Vlastní zpracování

Programy, které dosáhly nejvyššího bodového ohodnocení, budou podrobeny další analýze, aby mohl být vybrán program ideální pro firmu JACER – CZ, a.s.

4.5 Hodnocení účetních programů

U vybraných programů z tabulky 4 dochází k jejich představení za pomoci dodavatelů, prozkoumání stávající kompatibility s PC a posouzení celkového dojmu z programu na základě stažené demo verze (subjektivní hodnotící kritérium). Hodnotí se, zda program umožňuje přehledné a uživatelsky příjemné ovládání. Jestli jednotlivé oblasti, nebo také moduly spolu komunikují – data pořízená v modulu lze využít pro další zpracování. Typickým příkladem je oblast nákupu nebo prodeje. Uživatel vytvoří objednávku, která je zdrojem dat při tvorbě příjemky a následně faktury. Uživatel využívá data dříve pořízená, spouští funkce, které za něho některé operace samy provedou. Výhodou je ušetřený čas a snížení rizika chyb při zadávání dat. Za zmínku stojí jistě i provázanost prodejen, pokladních systémů a e-shopů s programem. Dále je sledováno, zda program umožňuje výstupy dat dle potřeb firmy. Jedná se především o interní výstupy ve formě přehledových sestav, které firma využívá pro svoje fungování, ale také různá schémata a účetní analýzy pro management společnosti, ať už ve formě tabulek či grafů s možností exportů do jiných programů, například Excelu či Wordu. Posuzuje se i samostatný „generátor sestav“, který dokáže sestavy zpracovat i v jazykových mutacích pro zahraniční firmy.

V poslední hodnotící části je přihlédnuto k ceně nejen samostatného softwaru, ale i k cenám technické podpory. Cena je nepochybně důležitým faktorem, ale rozhodně nemůže být faktorem rozhodujícím. Levné softwary často neumožňují jejich další rozšíření dle potřeb firmy, která je nucena používat sekundární externí software, který často s programem nekomunikuje. Výsledkem je přetíženost uživatelů programu a zvýšené

náklady na software. Cena programu je tvořena základními funkcemi dané verze s příslušnými moduly, které si firma zvolí.

Vše je finálně zhodnoceno na základě stanovených vah, viz. tabulka 5. Každé kritérium je individuálně ohodnoceno prostřednictvím získaných informací.

Tabulka 6 Kritéria, váha a hodnocení splnění

Kritéria	Váha	Hodnocení
Pravidelné aktualizace od dodavatele, reagující na legislativní změny	8	0-10
Uživatelsky přívětivé prostředí	8	0-10
Náročnost práce v programu	10	0-10 (0 < nenáročné)
Cena	5	0-10
Bezpečnost	10	0-8
Možnost obecných importů a exportů	8	0-5
Možnost propojení s E-shopem	10	0-6
Otevřenost	10	0-8
Modularita	10	0-10
Možnost vlastních tiskových sestav	8	0-5
Technická podpora	5	0-5
Celkem		

Zdroj: Vlastní zpracování

4.5.1 Pohoda E1

Software Pohoda je v portfoliu společnosti Stormware, s. r. o. Jedná se o jihlavskou společnost, která vstoupila na trh softwarových produktů již v roce 1993, zaměstnává více než 150 lidí a kromě jihlavské centrály má v České republice dalších 5 poboček a 3 na Slovensku. Společnost se zabývá produkcí kancelářských programů pro malé firmy a podnikatele, která pracuje na platformě Windows. Vedle poskytování softwarů (spočívajícího v návrhu řešení, vývoje, zavádění, až po konečnou technickou podporu) nabízí také různá odborná školení, kurzy a semináře.

Členění softwaru Pohoda:

- Pohoda – základní verze, slouží pro potřeby daňové evidence a účetnictví,
- Pohoda SQL – bezpečnější a výkonnější verze, základní verze umožňující navíc současnou činnost vícera uživatelů,
- Pohoda E1 – spojení předchozích verzí doplněné o možnost individuálních úprav a vytváření agend.

Jednotlivé verze poskytují nejrůznější doplňky, kterými rozšiřuje základní verze jako je například personalistika, daně, knihy jízd, zákony nebo mobilní aplikace. Vzhledem k požadovaným modulům skladové evidence apod. byla zvolena varianta softwaru Pohoda E1. (Stormware, s. r. o., 2020)

Společnost Stormware, s. r. o. uvádí následující minimální systémové požadavky na PC pro účetního softwaru Pohoda: operační systém Windows 7 a vyšší; procesor Intel Core 2 Duo (2 GHz); paměť (RAM) 4 GB; pevný disk (HDD) 2 x SATAII, 7200 ot./min. (Stormware, s. r. o., 2020) Stávající procesor firmy je tedy dostačující.

Prvotní nastavení je zcela jednoduché, kdy je potřeba zadat příslušné údaje jako je typ společnosti (právnícká osoba) či požadavek o přenesení stávající databáze. Při přihlášení se zobrazují potřebné základní údaje jako je stav pokladen, neuhrazené pohledávky, závazky, zálohy a upomínky ke kontrolnímu hlášení, vyúčtování daně z příjmu apod. Disponuje editorem tiskových sestav, které přizpůsobuje dle požadavků včetně cizojazyčných sestav. Mnoho úprav, ať už se jedná o různé sestavy v příslušných agendách či klávesové zkratky pro rychlejší ovládání si uživatel může nastavit sám bez pomoci od dodavatele, jakož to i nastavení předkontací, které vede k celkovému zrychlení účetních procesů. Program je kompatibilní s MS Excel proto je možné exportovat veškeré potřebné databáze. Ke každému dokladu je možné ukládat související dokumenty. Pod funkcí doklady je viditelná také návaznost jednotlivých dokladů (objednávka, faktura, příjemka).

Program nabízí ve skladovém hospodářství nejrůznější funkce především sledování pohybu zásob od jejich nákupu až po prodej, což znamená provázanost napříč agendami, které spolu spolupracují. Dají se vytvářet ceníky prostřednictvím cenových hladin, ať už obecně u jednotlivých položek nebo přímo u zákazníků. Důležitou výhodou je zde volba různých měrných jednotek pro zadané zboží a jejich převody.

Pro vyšší bezpečnost je zde nastaveno dvoustupňové zamykání dokladů, kdy uživatel s vyšším oprávněním, může zamezit další editaci zvoleného dokladu. Lze také nastavit funkci rolí, kdy jsou zvolena určitá oprávnění pro běžné uživatele, ať se jedná

o zpřístupnění jednotlivých agend či povolení různých funkcí. Omezuje se tak samostatný pohyb ve skladovém hospodářství

Možné je kompletní propojení s e-shopem prostřednictvím agendy sklady. Vše funguje na principu objednávek, které se propisují přímo do systému. Modul Kasa se také nachází v agendě sklady, kde se nastavují veškeré parametry prodeje jak dle skladových dispozic, tak i účetních pravidel.

Obrázek 1 Účetní deník Pohoda E1

X	Datum	Číslo	Text	MD	DAL	Částka
☐	01.10.21	211100007	DPH - Faktura dodavatele	343021	321000	1 475,21
☒	01.10.21	211900010	Leasingová splátka - Škoda Octavia	381000	325000	10 915,00
☐	07.10.21	211100008	Fakturujeme Vám za předplatné časopisu	381000	321000	9 600,00
☒	07.10.21	211100008	DPH - Fakturujeme Vám za předplatné časopisu	343021	321000	2 016,00
☐	10.10.21	210100011	Tržby z prodeje zboží	311000	604000	4 201,50
☐	10.10.21	210100011	DPH - Tržby z prodeje zboží	311000	343021	882,32
☐	10.10.21	210100011	Zaokrouhlení	311000	648000	0,18
☐	01.11.21	211900011	Leasingová splátka - Škoda Octavia	381000	325000	10 915,00
☒	18.11.21	210100012	Tržby za vlastní výroby	311000	601000	500 000,00
☐	18.11.21	210100012	DPH - Tržby za vlastní výroby	311000	343021	105 000,00
☐	20.11.21	210100013	Tržby z prodeje zboží	311000	604000	276 800,00
☐	30.11.21	21CR00001	Časové rozlišení daňového dokladu č. 211100008	518000	381000	1 591,16
☐	01.12.21	211900012	Leasingová splátka - Škoda Octavia	381000	325000	10 915,00
☐	11.12.21	211100009	Faktura dodavatele	504000	321000	33 150,00
☐	11.12.21	211100009	DPH - Faktura dodavatele	343021	321000	6 961,50
☐	23.12.21	210100014	Tržby z prodeje zboží	311000	604000	44 964,00
☐	23.12.21	210100014	DPH - Tržby z prodeje zboží	311000	343021	9 442,44
☐	23.12.21	210100014	Tržby z prodeje služeb	311000	602000	2 000,00
☐	23.12.21	210100014	DPH - Tržby z prodeje služeb	311000	343021	420,00

Zdroj: Demo verze účetního deníku Pohoda E1, Vlastní zobrazení

Cena za SW s příslušnými moduly je stanovena na 29 980 Kč bez DPH za licenci. Technická podpora formou vzdálené správy činí 380 Kč bez DPH / 15min. Výjezd k zákazníkovi je účtován 10 Kč bez DPH / km a 580 Kč bez DPH / h. Vzdálenost od nejbližší pobočky je cca 90 km. (Stormware, s. r. o., 2020)

4.5.2 Helios Orange

Helios patří do portfolia společnosti Asseco Solutions, a. s. Tato společnost sídlí v Praze, kde se zabývá vývojem podnikových informačních systémů (ERP), jejich implementací a následnou podporou již od roku 1990. Společnost je členem skupiny Asseco Group. Jedná se o nadnárodní skupinu působící v oblasti informačních technologií a její zastoupení sčítá více jak třicet zemí. Dohromady disponuje více než jednadvaceti tisíci zaměstnanci. (Asseco Solutions, a. s., 2020)

České systémy společnosti Asseco Solutions, a. s.:

- Helios Orange – vhodný pro malé a střední podniky, informační systém, který poskytuje uživateli zcela nový a inovativní přístup k důležitým datům a je zcela otevřený,
- Helios Red - komplexní zpracování podnikových agend malých a středních firem a podnikatelů bez ohledu na obor,
- Helios Green - zvyšuje efektivitu výroby, obchodu i služeb, automatizuje pracovní procesy a pomáhá tak středním a velkým firmám,
- Helios Easy - přednastavený ERP systém s možností následného snadného přechodu na vyšší verzi,
- Helios Fenix - určen pro rozpočtové a příspěvkové organizace. (Asseco Solutions, a. s., 2020)

Vyhovující verzí pro firmu JACER - CZ, a.s. na základě specifických požadavků na modularitu a otevřenosti se stal Helios Orange.

Poskytovatel uvádí minimální požadovanou konfiguraci pro samostatný počítač: 32bitový či 64bitový procesor s frekvencí 1GHz, operační systém Windows 7 Home v 32bitové či 64bitové verzi, požadovanou volnou paměť 1 GB RAM, rozlišení monitoru alespoň 1024x768 px. (Asseco Solutions, a. s., 2020) Veškerá potřebná konfigurace výše vypsáno je pro stávající PC vyhovující.

Program lze od začátku sestavit podle vlastních požadavků, ať už se jedná o nastavení používaných agend nebo přednastavení vybraného roku nebo skladu. Samozřejmostí je také nastavení rolí pro zaměstnance, u nichž eliminujeme možnost

určitých zásahů a omezení náhledu do příslušných agend. Program disponuje funkcí realizace, která zabraňuje u některých dokladů možnost další editace. Jedná se o konečné uzavření daného dokladu pro nemožnost budoucích oprav. Tato funkce se vztahuje především na příjemky a výdejky. Důvodem je vedení aktuálních průměrných cen a množství zboží či materiálu na skladech. Funkce se vykytuje i u dokladů ve fakturacích, u kterých je ale umožněna budoucí oprava, tedy „odrealizování“.

Účtování zde vychází ze stanovených předkontací. Na základě této funkce se mohou automaticky zaúčtovat i jednotlivé doklady, které se posléze propisují do účetního deníku (mzdy, výrobky, zboží aj.). Funguje také návaznost dokladů, kde lze vidět průběh pohybu zboží od objednávky až k vydané faktuře (Obrázek 2). Tato návaznost je tvořena na převodu položek, tudíž počáteční informace je navolena jednou a každý náležitý doklad je doplněn o potřebný údaj (Příjemka → Faktura přijatá; Výdejka → Faktura vydaná). Ke každému dokladu je také možné nahrát dokument, který je sdílený mezi všemi uživateli a dojde tak k úspoře času při fyzickém dohledávání dokladů (smlouvy, dodací listy, příchozí faktury).

Obrázek 2 Tok informací

🌟 Ná vazné doklady - strom

📄 Doklad... | 📄 Položky... | 📄 Organizace... | 🔄 Obnovit | ?

Doklad	Řada	Pořadové číslo	Datum případu	Druh převodu
🔵 Výdej ze skladu	300	000381	06.12.2018	
➡️ Faktura vydaná	002	180201	06.12.2018	Položkový převod
🔴 Příjem na sklad	100	000381	06.12.2018	Položkový převod
➡️ Faktura přijatá	001	187582	06.12.2018	Položkový převod
🔴 Vydaná objednávka	000	000230	30.11.2018	Položkový převod

Zdroj: Program Helios Orange, Vlastní zpracování

Každý uživatel si upravuje sestavy tak, jak potřebuje, přes funkci „nastavení sestav“. Přínosem je také filtrační funkce, kde každý sloupec sestavy vyhledává zadaný výraz. Ve vybraných modulech je umožněn výběr kontingenčních sestav, které si uživatel sám zpracuje a program mu poté generuje příslušné výsledky (např. zisky jednotlivých zakázek, účetní stavy jednotlivých skladů, výsledovky za jednotlivá období apod.). Významným

přínosem je evidence dokladů v rámci jednotlivých středisek. Znamená to, že každé zvolené středisko má vlastní evidenci dokladů.

Díky modulům Řízení peněžní výroby a Helios controlling lze provádět nejrůznější finanční analýzy a vytvářet manažerské výkazy. Přínosem u těchto modulů je opět možnost nastavení kontingenční tabulky, která zpracuje veškeré informace tak, jak uživatel potřebuje a vytvoří příslušný výstup.

Co se týče otevřenosti programu, lze zde exportovat a importovat prostřednictvím XLS souborů. Patrná je i připravenost na e-shop formou rezervačního systému, kde lze nakonfigurovat propojenost objednávkového systému a skladových zásob. Pokladna je zde automaticky propojena se skladovým hospodářstvím v příslušném skladu.

Obrázek 3 Zadávání dokladu v Helios Orange

Zdroj: Vlastní zpracování

Cena kompletní licence se zadanými moduly je stanovena na 39 900 Kč bez DPH. Technická podpora nabízí konzultaci prostřednictvím vzdálené plochy za 825 Kč bez DPH u speciálních služeb, jako je např. programování, pak 1650 Kč bez DPH / h. Vzdálenost techniků je cca 90 km a cena je 9 Kč bez DPH / km a 800 Kč bez DPH / h konzultace. (Asseco Solutions, a. s., 2020)

4.5.3 Money S4

Money je účetní software brněnské společnosti Cígler Software. První kroky tohoto softwaru byly zaznamenány roku 1990. Postupně se začal tento software stávat lídrem českého trhu a v roce 1993 se dokonce rozšířil i na Slovensko. Money si udržel pozici lídra na trhu účetních softwarů spolupracujících s Windows. Od roku 2013 je společnost součástí holdingu Solitea expandující do dalších evropských států a od roku 2017 přebírá jméno Solitea Česká republika. Druhá pobočka sídlí v pražských Vysočanech

Společnost nabízí následující verze:

- Money S3 – program pro živnostníky, malé firmy a účetní,
- Money S4 – Pokročilý ERP systém pro řízení malého nebo středního podniku,
- Money S5 – ERP systém postavený na funkčních vlastnostech Money S4 - díky propracované implementaci se dokáže přizpůsobit na míru. (Solitea Česká republika, a. s., 2020)

Na základě velikosti a požadavků firmy JACER – CZ a jejich požadavků byl zvolen program Money S4.

Společnost Solitea Česká republika, a. s. (2020) doporučuje pro produkt Money S4 následující minimální konfigurační požadavky na PC: dvou jádrový a čtyř vláknový 2 GHz procesor, paměť RAM 2 GB, HDD s alespoň 2GB volnou kapacitou, monitor s rozlišením 1024x768 px, operační systém Windows 7 a vyšší, což je vše v souladu s využívanými PC firmy.

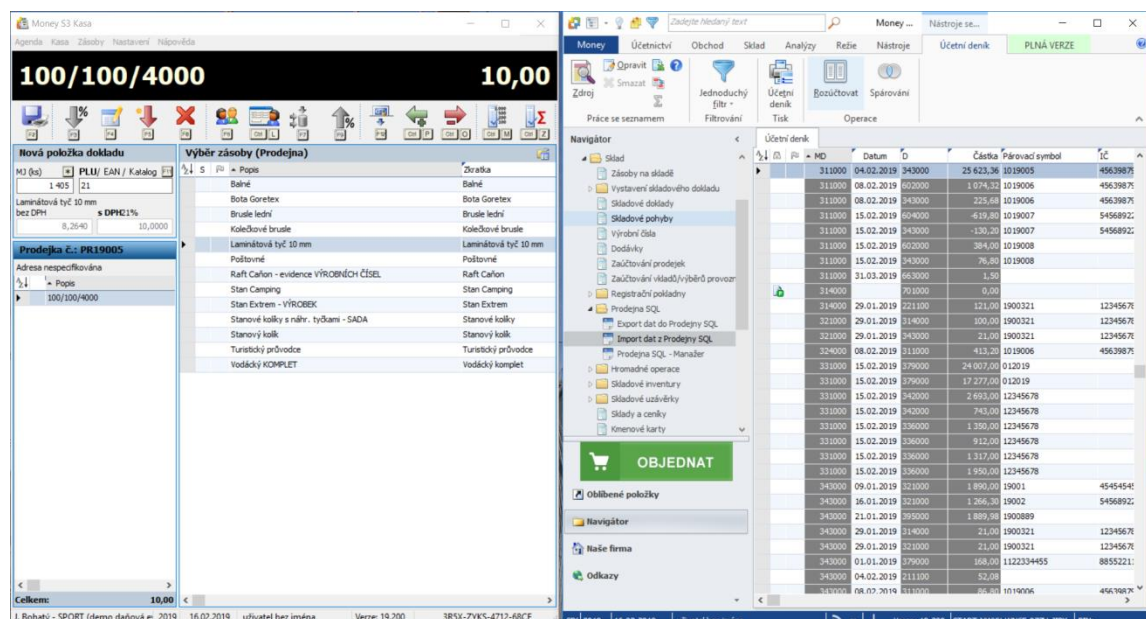
Při přihlášení do programu jsou vždy zobrazeny potřebné účetní informace formou Money dnes. Jedná se o souhrnné údaje o pohledávkách, cash flow, závazkách, o stavech účtů a jiných vybraných ukazatelích. Přístupová práva se zde definují až do úrovně konkrétního sloupce seznamu či záznamu na kartě. Jde zde funkce schvalování dokladu, která je přidělena jen určité uživatelské roli, která následně může sledovat veškeré změny na dokladu.

V účetním deník není členitost na základě účetního období, tudíž jsou tu veškerá data od začátku účtování. Program se podrobně zaměřuje i na skladové hospodářství – lze

nastavit několik základních měrných jednotek i spolu s převody, na základě provedené definice. A však pro rozšíření dalších úloh, jako je generování objednávek, nákupní ceníky a více měrných jednotek, je nutné dokoupit modul sklady Plus v částce 9 990,-Kč bez DPH. V agendě skladu se musí prvotně nastavit metoda účtování (A nebo B). Pomoc s přesnými náklady na měrnou jednotku nabízí funkce rozpuštění vedlejších nákladů. Co se týče prodeje, program nabízí propracovanost různých druhů ceníků, které se nastavují v cenových hladinách v procentuálním vyjádření na každého zákazníka. Veškeré doklady (faktury, příjemky, výdejky, objednávky) mají stejnou formu zadávání příslušných údajů a lze mezi nimi převádět informace prostřednictvím toku dokladů (informace z objednávky do příjemky a z příjemky do přijaté faktury). Tento tok je možné zobrazit, což přispívá k efektivnosti vedení skladového hospodářství.

Otevřenost programu je zde viditelná ve formě kompatibility s internetovým obchodem JetWeb S4, který se ke stávající verzi musí dokoupit. Cena se pohybuje od 50 tis. Kč bez DPH. Také je možné dokoupit pokladní systém Prodejna, který může fungovat i jako samostatný software. Jeho cena se uvádí od 9 990 Kč bez DPH. (Obrázek 4). (Solitea Česká republika, a. s., 2020)

Obrázek 4 Modul Prodejna

Zdroj: Program Money S4, Vlastní zpracování

Cena jedné licence Money S4, kde jsou veškeré potřebné moduly bez rozšiřujících agend, činí 29 990 Kč bez DPH. Cena technické podpory formou vzdáleného servisu je 380 Kč bez DPH za 15 min. V případě výjezdu technika při jedné hodině osobní práce se účtuje částka 1190 Kč spolu s příplatkem za výjezd 500 Kč bez DPH a 10 Kč bez DPH/km. Zastoupení má firma v Praze a v Brně, tudíž by naše vzdálenost byla cca 87 km. (Solitea Česká republika, a. s., 2020)

4.5.4 ABRA Gen

ABRA Gen je jedním z produktů akciové společnosti ABRA Software působící na trhu od roku 1991 v té době pod názvem Aktis (do roku 2006). Jde o firmu zabývající se technologickým vývojem a prodejem informačních systémů za účelem zjednodušení administrativních úkonů a podpory vedoucích pracovníků k důležitým rozhodnutím v otázkách budoucího fungování jejich podniku. V roce 1994 firma svou působnost rozšířila na Slovensko a v roce 2016 také do Švýcarska.

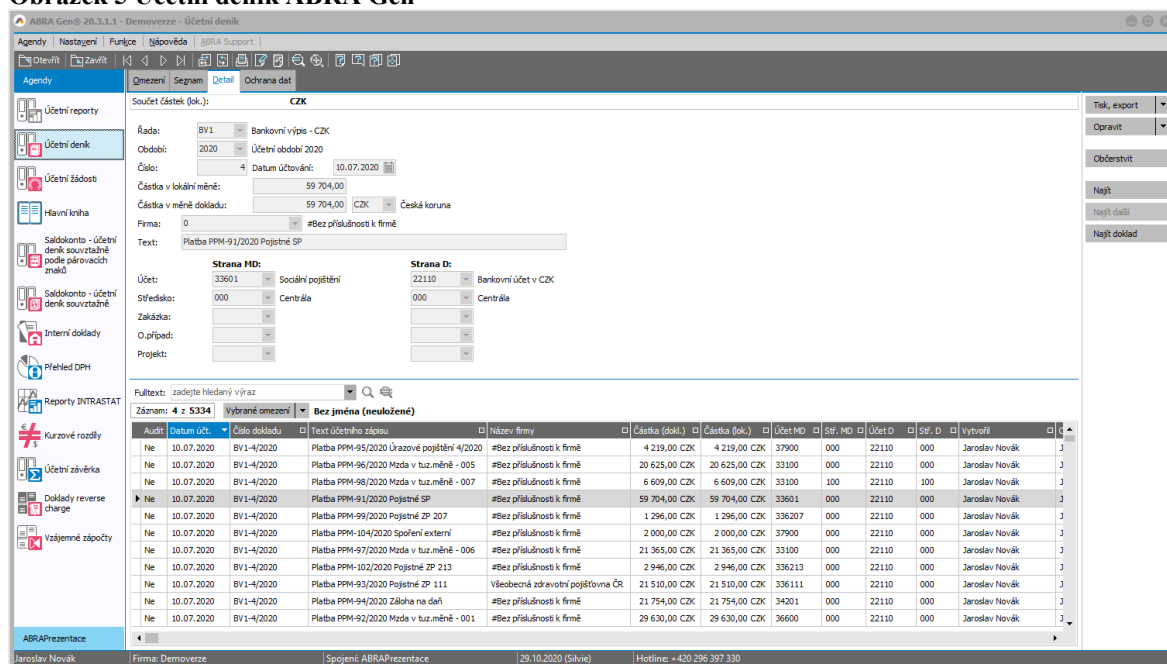
Současné softwary ABRA:

- ABRA FlexiBee – vhodný pro živnostníky a malé firmy,
- ABRA Gen – vhodný pro střední a velké firmy. (ABRA Software, a. s., 2020)

ABRA Gen je verze, která vyhovuje zboleným požadavkům.

Minimální konfigurace, kterou systém vyžaduje, pro lokální instalaci je následující: operační systém Windows 7 a vyšší; 32bitová nebo 64bitová struktura operačního systému, prostředí Java 8, databázový systém PostgreSQL 9.3.0 a vyšší verze, procesor s 1.2 GHz a vyšší frekvencí (Intel, AMD či jiné procesory s Pentium III a vyšším), RAM, operační paměť 4 GB, volný 1 GB na HDD pro instalaci, monitor s minimálním rozlišením 1024x768 pixelů. (ABRA Software, a. s., 2020) Vše výše zmíněné technicky firma splňuje.

Obrázek 5 Účetní deník ABRA Gen

Zdroj: Program ABRA Gen, Vlastní zpracování

Při otevření programu se prvotně zobrazí okno s aktuálními integrovanými reporty. Aby program co nejvíce usnadnil uživateli práci, nabízí nastavení oblíbených agend, které se umístí na levou stranu pracovní plochy. Na pravou stranu si každý uživatel definuje funkční tlačítka. Každá agenda se otevírá do nového okna, tudíž lze současně pracovat v různých agendách. Program disponuje provázaností veškerých dokladů, ze kterých čerpá informace. V praxi to může znamenat, pokud máme neuhrazené faktury po splatnosti u některého ze zákazníků, systém nás upozorní při dalším vystavování příslušného dokladu, popřípadě znemožní provedení dané akce. U zadávání dokladů lze nastavit předvyplnění nebo částečné přebírání informací z předešlých dokladů. Dokumenty v účetnictví podléhají procesnímu schvalování, a to na základě stanovené role. Také je možné připojovat přílohy, které u dokladu zůstanou uloženy. Veškerý přehled o návaznosti dokladů nalezneme v záložce x-vazby.

Program si zakládá na efektivním řízení skladů a to prostřednictvím procesu stavů dokladů. Znamená to, že každý uživatel zodpovědný za daný proces ve skladu musí měnit stav dokladu (pořízeno, k vychystání, vyskladněno). Tyto procesy přispívají k přehlednosti pohybu zásob na skladě. Na základě provázanosti mezi agendami lze promítat ucelené informace o stavu výroby do skladů a naopak. Zároveň s těmito podklady pracuje business

inteligent napříč celým systémem. Jedná se o agendu dominující v reportingu a controllingu. Agendou, která vystupuje samostatně a přináší zajímavé možnosti je agenda Nákup. Nabízí přehled o vývoji strategie nákupu prostřednictvím pokrytí objednávek, obrátkovosti, minimálních stavech atd., což vede ke komplexní kontrole nad zásobami na skladě.

Otevřenost systému je zde zřejmá a to díky zabudovaným modulům E-shop a Pokladna. Vedle tohoto program spolupracuje, s mobilními terminály a pro online přístup k datům v aplikaci na mobilních telefonech. Disponuje agendou CRM, která vytváří přehled o obchodní komunikaci a schůzkách včetně zobrazení detailních informací o zákaznících, provozovnách a kontaktních osobách.

Cena jedné licence ABRA Gen, kde jsou veškeré potřebné moduly, činí 35 000 Kč. Technická podpora je vzdálená cca 90 km a účtuje si 1200 Kč bez DPH / h a 20 Kč bez DPH / km. (ABRA Software, a. s., 2020)

5 Výsledky a diskuse

5.1 Zhodnocení uvažovaných softwarů

Pohoda E1

Z uživatelského hlediska je program velice jednoduchý. Nedostatkem je zde schopnost vytváření manažerských výkazů a analýz. Veškeré doklady se shromažďují najednou v rámci agend a jejich členění na jednotlivá střediska se musí filtrovat, což může působit nepřehledně. Výhodou je přehlednost historie záznamů v uživatelském módu, kdy přesně vidíme potřebné záznamy u veškerých změn. Mezi zásadní nevýhodu patří funkce filtru, která neumožňuje vyhledat více informací najednou. Otevřenost programu pro nynější potřeby firmy, ale i pro budoucí vývoj je nedostačující. Celkově program může působit na venek neprofesionálně pro tak specializovanou firmu.

Tabulka 7 Hodnocení SW Pohoda E1

Kritéria	Váha	Hodnocení
Pravidelné aktualizace od dodavatele, reagující na legislativní změny	8	6
Uživatelsky přívětivé prostředí	8	5
Náročnost práce v programu	10	5
Cena	5	10
Bezpečnost	10	5
Možnost obecných importů a exportů	8	3
Možnost propojení s E-shopem	10	4
Otevřenost	10	4
Modularita	10	5
Možnost vlastních tiskových sestav	8	4
Technická podpora	5	2
Celkem		434

Zdroj: Vlastní zpracování

Helios Orange

Helios působí přehledně a lehce se uživatelsky přizpůsobí, avšak nevýhodou je neustálé otevírání jednotlivých podkategorií, ačkoliv je možné program otevřít vícekrát. Ve výsledku je velké množství otevřených oken, u nichž lze editovat jen poslední otevřené. Systém je v mnoha ohledech otevřený avšak neumí dostatečně fungovat online, prostřednictvím mobilních čteček apod. Lze do hloubky přizpůsobit funkce jednotlivým uživatelům, ale je za potřebí technické podpory. Výhodou tohoto programu je funkce

realizace, která nabízí aktuální přiblížení stavů a ochranu před dalšími úpravami jinými uživateli. Program se snaží, co nejvíce přiblížit požadavkům uživatele, ale bohužel ne vše je zde reálně dotáhnout do detailu, proto se musí přiklonit k improvizaci.

Tabulka 8 Hodnocení SW Helios Orange

Kritéria	Váha	Hodnocení
Pravidelné aktualizace od dodavatele, reagující na legislativní změny	8	10
Uživatelsky přívětivé prostředí	8	8
Náročnost práce v programu	10	7
Cena	5	8
Bezpečnost	10	7
Možnost obecných importů a exportů	8	5
Možnost propojení s E-shopem	10	5
Otevřenost	10	7
Modularita	10	9
Možnost vlastních tiskových sestav	8	5
Technická podpora	5	4
Celkem		634

Zdroj: Vlastní zpracování

Money S4

Uživatelsky program připomíná způsob práce s MS Office. Nevýhodou je modul pokladny, který je postaven zvlášť jako samostatný program a je potřeba data do hlavního programu importovat. U modulu analýzy není širší výběr. Je zde pouze účetní analýza, ale nikoliv středisková analýza nebo možnost plán manažerských výkazů. Z hlediska účetnictví jsou zde funkce předkontací a účtování jednoduché, ale velice nepřehledné z důvodu špatné dohledatelnosti jednotlivých účetních řádků u zaúčtované operace. Z uživatelského hlediska program působí příjemným dojmem a jeho ovladatelnost je jednoduchá – vše lze ovládat pouze pomocí myši. V každé agendě se vyskytují všechny příslušné doklady, což působí velice chaoticky. Jelikož je firma dosti členitá, je složité najít, k jakému středisku daný doklad patří. Za zbytečné považuji zobrazení nejčastějších úkonů v záhlaví programu, jelikož veškeré úkony lze nastavit do levé lišty pod složkou oblíbené položky. K základnímu programu musí být firma nucena dokoupit ještě moduly jako Sklady Plus, pokladní systém Prodejna, e-shop konektor, XLS import a Transformace do XML a mnoho dalších, které jsou u předchozích programů samozřejmostí.

Tabulka 9 Hodnocení SW Money S4

Kritéria	Váha	Hodnocení
Pravidelné aktualizace od dodavatele, reagující na legislativní změny	8	6
Uživatelsky přívětivé prostředí	8	8
Náročnost práce v programu	10	7
Cena	5	8
Bezpečnost	10	6
Možnost obecných importů a exportů	8	5
Možnost propojení s E-shopem	10	5
Otevřenost	10	7
Modularita	10	7
Možnost vlastních tiskových sestav	8	5
Technická podpora	5	5
Celkem		577

Zdroj: Vlastní zpracování

ABRA Gen

První setkání s programem může být pro mnoho uživatelů matoucí, jelikož mohou mít problém s přepínáním jednotlivých modulů, jelikož v pravé části obrazovky je možné přepínat mezi funkcemi v rámci jednoho modulu, ale pro přepínání modulů je nutné se vrátit na úvodní obrazovku. Protože program disponuje nejrůznějšími funkcemi, které ve výsledku mohou firmě přinést mnoho užitečného, sžití s jeho propracovaností zabere uživatelům mnoho času. Proto se doporučuje účastnit se školení, které mohou posunout efektivnost firmy dál. Program přináší řadu pokrokových funkcí, které ač vystupují jako samostatné agendy, ve výsledku spolupracují mezi sebou napříč celým systémem. Mnoho úkonů se na první pohled zdá být zbytečných, ale při bližším nahlédnutí do dané problematiky, může i přes těžké začátky zavedení nových kroků, přinést přesnost, usnadnění práce a větší přehled nad firmou, což může vést ke zvýšení profesionality.

Tabulka 10 Hodnocení SW ABRA Gen

Kritéria	Váha	Hodnocení
Pravidelné aktualizace od dodavatele, reagující na legislativní změny	8	10
Uživatelsky přívětivé prostředí	8	9
Náročnost práce v programu	10	9
Cena	5	8
Bezpečnost	10	8
Možnost obecných importů a exportů	8	5
Možnost propojení s E-shopem	10	6

Otevřenost	10	8
Modularita	10	9
Možnost vlastních tiskových sestav	8	5
Technická podpora	5	5
Celkem		697

Zdroj: Vlastní zpracování

6 Závěr

Informační systém zefektivňuje fungování firem, umožňuje lepší přehled v jednotlivých oblastech hospodaření, přispívá k urychlení a zpřesnění předávání požadovaných informací jednotlivým uživatelům. Ať už se jedná o firmu malou, střední či velkou, působící v různých oblastech podnikání, nikdy by výběr účetního systému neměl být podceňován. Jedná se o složitý proces, který nelze nijak podceňovat. Jak už říká staré české přísloví: „Dvakrát měř, jednou řež!“ Čím jasněji si stanovíme, co firma potřebuje a co od programu očekává, tím méně času nám zabere samotná fáze implementace a vložené prostředky do pořízení budou odpovídat očekávanému přínosu.

Na trhu existuje široká nabídka účetních systémů a je složité se v nabízených produktech orientovat. V počátcích podnikání se firmy často rozhodovaly na základě reklamy či doporučení, ale často zvolily nevhodný systém, který nesplňoval požadavky konkrétního uživatele. Každá firma má svá specifika a proto by měla výběru účetního systému věnovat velkou pozornost. Na počátku celého procesu je potřeba si stanovit, co od tohoto systému očekáváme, jak rychle bude program pracovat a jaká je cena tohoto produktu. To jsou základní parametry, které nelze přehlédnout.

Výběr účetního software by měl postupovat v jednotlivých krocích. Nejdříve je potřeba stanovit kritéria a požadavky na výběr programu. Obecné požadavky splňují zpravidla všechny nabízené produkty na trhu, ale specifické požadavky (např. nabízené jednotlivé moduly, otevřenost systému apod.) se již liší. Proto je potřeba ze široké nabídky na trhu vyloučit ty programy, které požadavky nesplňují, protože by bylo zbytečně nákladné a zdlouhavé se zabývat podrobným rozбором všech nabízených programů. Následuje výběr z tohoto užšího okruhu podle dalších funkcí a doplňků, které firma považuje za podstatné a užitečné pro svoji činnost.

Tímto způsobem by měla postupovat i firma JACER – CZ, a.s., která se rozhodla pro výměnu účetního programu, protože používaný již nevyhovuje zejména z důvodu razantního růstu společnosti a rozšíření o další činnosti. Firma si stanovila základní podmínky na posouzení široké škály účetních systémů, které jsou nabízeny na trhu. Na základě posouzení byly vyřazeny programy, které neodpovídají kritériím a byly určeny

4 programy pro podrobnější analýzu prostřednictvím vymezených stanovisek. Následně byly nainstalovány demoverze, které sloužily k hodnocení uživatelského hlediska a funkčnosti jednotlivých modulů. Také se zde přihlíželo k pořizovací ceně softwaru, zda její výše je odpovídající nabídce. Výsledkem je výběr optimálního programu pro firmu JACER – CZ, a.s.

S nejvyšším počtem bodů byl vyhodnocen jako nejlepší program ABRA Gen, který získal 697 bodů. Plně odpovídá požadavkům, které si firma stanovila. Výhodou tohoto programu je jeho otevřenost vnějším aplikacím, což je výhodné pro kooperaci s daty od Lesů ČR a aplikacemi podporující inventury za pomoci QR kódů. Dále program podporuje možnost e-shopu formou rezervačního systému a možnost vedení jednotlivých středisek samostatně pro lepší orientaci a přehlednost nad výsledky. I když cena je oproti ostatním analyzovaným programům vyšší, může být jasně opodstatněna nejrůznějšími prvky, které dodavatel programu nabízí. Bude rozhodně velkým přínosem pro firmu JACER – CZ a.s., protože ušetří mnoho práce jednotlivým uživatelům, zrychlí zpracování dat a nabídne možnost dalšího růstu, který byl v tuto chvíli brzděn stávajícím programem. Pokud se pro tento program firma rozhodne, skutečně ocení uživatelské rozhraní a tvorbu manažerských výkazů, které poslouží ke kontrole a plánování napříč celou firmou.

7 Seznam použitých zdrojů

Knižní zdroje

BASL, Josef a Roman BLAŽÍČEK. *Podnikové informační systémy: podnik v informační společnosti*. 3., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2012. Management v informační společnosti. ISBN 978-80-247-4307-3.

DVOŘÁČKOVÁ, Tereza. *Mezinárodní obchod se dřevem*. České Budějovice, 2017. Diplomová práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Vedoucí práce Ing. Lucie Tichá, Ph.D.

DVOŘÁKOVÁ, Dana. *Základy účetnictví*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Účetnictví (Wolters Kluwer). ISBN 978-80-7552-892-6.

LEFFLEROVÁ, Zuzana. *Výběr účetního softwaru pro firmu*. Brno, 2010. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce Ing. Zuzana KŘÍŽOVÁ, Ph.D.

KOUKOLOVÁ, Pavlína. *Výběr účetního softwaru pro firmu*. Brno, 2009. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce Ing. Zuzana KŘÍŽOVÁ, Ph.D.

KŘÍŽOVÁ, Zuzana. *Účetní systémy na PC*. Brno: Masarykova univerzita, 2005. ISBN 80-210-3904-3.

KUBATA, K., J. TYRYCHTR, M. ULMAN a V. VOSTROVSKÝ. *Business Informatics and its Role in Agriculture in the Czech Republic*. Agris On-Line Papers in Economics. 2014, 6(2), 59-66. ISSN 18041930.

KUKALOVÁ, Gabriela, Lukáš MORAVEC a Marta ŠULCOVÁ-SEIDLOVÁ. *Daňová soustava*. Vydání druhé. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2015. ISBN 978-80-213-2572-2.

MAŘÍK, Miloš. *Metody oceňování podniku: proces ocenění, základní metody a postupy*. Čtvrté upravené a rozšířené vydání. Praha: Ekopress, 2018. ISBN 978-80-87865-38-5.

MEJZLÍK, Ladislav. *Účetní informační systémy: využití informačních a komunikačních technologií v účetnictví*. Praha: Oeconomica, 2006. ISBN 80-245-1136-3

PAĎOUR, Martin. *Metody oceňování aktiv v účetnictví*. Brno, 2007. Diplomová práce. Masarykova univerzita Brno. Vedoucí práce Doc. Ing. Jaroslav SEDLÁČEK, CSc.

PILÁTOVÁ, Jana. *Zákon o účetnictví ... s komentářem: s účinností od ...* Praha: Grada Publishing, 2015-. Účetnictví a daně (Grada).

PULKRAB, Karel, Luděk ŠIŠÁK a Jiří BARTUNĚK. *Hodnocení efektivnosti v lesním hospodářství*. Kostelec nad Černými lesy: Lesnická práce, 2008. ISBN 9788087154120.

SEDLÁČEK, Jaroslav. *Účetnictví I.: distanční studijní opora. 2.*, přeprac. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2005. ISBN 80-210-3809-8.

SIMANOV, Vladimír a Václav KOHOUT. *Těžba a doprava dříví*. Písek: Matice lesnická, [2004]. Učebnice (Matice lesnická). ISBN 80-86271-14-5.

SIMKIN, Mark, a Carolyn STRAND NORMAN. *Core Concepts of Accounting Information Systems*. 10. USA: John Wiley & Sons, 2007. ISBN 0470045590

SYNEK, Miloslav a Eva KISLINGEROVÁ. *Podniková ekonomika*. 6., přeprac. a dopl. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2015. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-274-8.

ŠTEKER, Karel a Milana OTRUSINOVÁ. *Jak číst účetní výkazy: základy českého účetnictví a výkaznictví*. 2., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2016. Prosperita firmy. ISBN 978-80-271-0048-4.

ŠTOHL, Pavel. *Učebnice účetnictví 2018: pro střední školy a pro veřejnost*. Devatenácté, upravené vydání. Znojmo: Ing. Pavel Štohl, 2018. ISBN 978-80-88221-14-2.

VALA, Vlastimil a Jiří BARTUŇEK. *Ekonomika lesního hospodářství*. 1. Mendelova univerzita v Brně, 2014.

Internetové zdroje

ABRA Software: ABRA Gen [online]. [cit. 2020-09-12]. Dostupné z: <https://www.abra.eu/erp-system-abra-gen/>

Asseco Solutions: O nás [online]. [cit. 2020-09-12]. Dostupné z: <https://www.helios.eu/o-nas/>

Asseco Solutions: Helios Orange [online]. [cit. 2020-09-12]. Dostupné z: <https://www.helios.eu/produkty/helios-orange/>

DOLEŽAL, Radko, Jiří ŘEHÁK a Ivana PILAŘOVÁ. *Dlouhodobý majetek – optimalizační postupy* [online]. Verlag Dashöfer, nakladatelství, 2017, 19.10.2017 [cit. 2018-10-28]. Dostupné z: <https://www.du.cz/33/dlouhodoby-majetek-optimalizacni-postupy-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4EmtBL-kb09JEyq48p-wQCwzVRYFLS2WAva/>

JOHNSTON, RANDOLPH P. *A Strategy for Finding the Right Accounting Software*. Journal of accountancy . September 1, 2003 [cit. 2018-10-22]. Dostupné z: <https://www.journalofaccountancy.com/issues/2003/sep/astrategyforfindingtherightaccountingsoftware.html>

Lesy ČR. Lesy ČR [online]. 2019, 2019 [cit. 2019-02-12]. Dostupné z: <https://lesy.cz>

KOREJS, Martin a Jiří RÁKOSNÍK. *ERP, aneb za málo peněz hodně informací.... CIO* [online]. 5.1.2017 [cit. 2018-10-22]. Dostupné z: <https://businessworld.cz/produkty-a-sluzby/erp-aneb-za-malo-penez-hodne-informaci-3578>

KYSELA, František. *Zálohování a archivace jako součást bezpečnosti IT* [online]. 2013 [cit. 2018-10-21]. Dostupné z: Zálohování a archivace jako součást bezpečnosti IT

OPLETAL, P. *Výběr informačního systému. IT Systems [online].* 2001, č. 4. [cit. 2018-12-22], dostupné na: <http://www.systemonline.cz/clanky/vyber-informacniho-systemu.htm>

OTRUSILOVÁ, Milana a Karel ŠTEKER. *Vnitropodnikové účetní směrnice [online].* 1.9.2007 [cit. 2018-10-28]. Dostupné z: <http://www.mzdovapraxe.cz/archiv/dokument/doc-d2607v3373-vnitropodnikove-ucetni-smernice/>

PILAŘOVÁ, Ivana. *Inventarizace majetku a závazků v daňových a účetních souvislostech [online].* Verlag Dashöfer, 2016, 16.9.2016 [cit. 2018-10-28]. Dostupné z: <https://www.du.cz/33/inventarizace-majetku-a-zavazku-v-danovych-a-ucetnich-souvislostech-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4EsCxeSPrvZC7KYLE0S2G0W0/>

Solita: Money S4 [online]. [cit. 2020-09-12]. Dostupné z: <https://money.cz/produkty/ekonomicke-systemy/money-s4/>

Stormware: Pohoda E1 [online]. [cit. 2020-09-13]. Dostupné z: <https://www.stormware.cz/pohoda-e1/>

STRAKOŠOVÁ, Pavla. *Kategorie účetních jednotek – první možná změna kategorie v roce 2018 [online].* Verlag Dashöfer, 17.7.2018 [cit. 2018-10-29]. Dostupné z: <https://www.testyprofi.cz/33/kategorie-ucetnich-jednotek-prvni-mozna-zmena-kategorie-v-roce-2018-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4Ese11EiNjoMQwEQsDxsR58VuQ6ifQaoFHg/>

SOMERS, Toni a K. NELSON. *The Impact of Critical Success Factors across the Stages of Enterprise Resource Planning Implementations.* Dostupné z: https://www.researchgate.net/profile/Toni_Somers/publication/267922937_The_impact_of_critical_success_factors_across_the_stages_of_ERP_implementations/links/557255ee08aeacff1ffacd3c/The-impact-of-critical-success-factors-across-the-stages-of-ERP-implementations.pdf